

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 3 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

— azonosos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 filler

Nyiltár sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, december 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Sorok egy ítélet alá.
- Karok és rendek.
- A tisztviselők drágasági pótléka.
- Bartha István szabadjában.
- A hatósági mé zarázék.
- Bedő Árpád dr.-t felmentették.
- Kövér Gusztávot elítélték.
- A királysértő költő.
- Nincs kegyelem!
- Tárca: Sárka története. Irta: Makoldi Margit.

Sorok egy ítélet alá.

Arad, december 11.

Az aradi törvényszék büntető-tanácsának mai ítélete úgy hangzik, mintha csak a germán egység himnuszának egy sorát citálta volna: *Lieb' Vaterland, magst ruhig sein.* Nyugodjék meg a tisztelt haza, nyugodjék meg az aradi rendőrség és vegyen erőt fagyasztó megdöbbenésén Aradváros tiszti ügyészi hivatala: azzal, hogy egy hivatalos vizsgálat adatai az ujságokba kerültek, nem rendült meg az állam biztonsága és nem inogtak meg a legfőbb közérdeket tartó pillérek. Mert körülbelül ez volt a vád Bedő Árpád községi bíró ellen, aki, mint az ismeretes Klopstein-ügy vizsgálóbiztosa, a vizsgálat eredményét a sajtó embereinek elmondta. A törvényszék Bedő Árpádot a hivatalos titok megsértésének vádjára alól felmentette. Annyira természetes, annyira észszerű volt ez az ítélet, hogy izléstelenséget követnénk el, ha e miatt dicsérnők a bíróság helyes judiciumát, okos belátását. S bizonyára Nagy György, a látából öntött ifjú székely képviselő se kedveskedik önmagának azzal a gondolattal, hogy a bíróság az ő hatásos védelmén keresztül jutott erre az átlátszó igazságra.

A rendőrség, amely a vádlott mellett ennek a pörnek legfőbb érdekeltje volt, furcsa tételt állított föl. Annak a hivatalos titoknak megsértését akarta bűnnek minősíteni, amely az aradi rendőrségre nézve kellemetlen dolgokat árult el. Azok az adatok, amelyeket Bedő a vizsgálat során megállapított, s amelyeket a nyilvánosság ellenőrzőjének, a sajtónak elmondott, a rendőrség tekintélyét veszélyezteték, tehát nem lett volna szabad azokat elmondani. Hát ez nagy tévedés. A rendőrség vigyázott volna a tekintélyére, addig, amíg a vizsgálat megindítására került a sor; ha ezt elmulasztotta, semmiféle szentelvény nem burkoltathatja a maga hibáját és semmiféle törvényt nem hívhat segítségül arra, hogy az ügyetlensége örök titok maradjon.

Az ügyről egyébként, amely semmikép nem érdemelt meg ekkora földindulást, annak idején elmondottuk a véleményünket. Nem helyeseltük Bedőnek, mint vizsgálóbiztosnak fölfogását: hogy tudniillik bűnül róttá föla rendőrségnek, amiért a legizgatottabb időkben nem keresett mindenben bűnöket és mindenkitben lázított. De ép annyira helytelen volt, hogy a rendőrség és közvetve a tiszti ügyészség fejeletéssel akarta sujtani a vizsgálóbiztos, amiért az ujságíróknak tapasztalatairól, azok kérdéseire egyetmást elmondott. Ma csak egyről volt szó, s ez volt az, ami e kulissza-pör háttérü ügyet reánk, a sajtóra nézve is jelentőssé tesz. Az aradi törvényszéknek mai ítélete megállapította a nyilvánosság jogát, s nem minősítette bűnnek, hogy valaki, köztisztviselő, magát a közvélemény ellenőrzése alól nem vont ki.

Rosszul értené valaki az ezen való

megelégedésünket, ha így értene bennünket: persze, hiszen ha Bedőt elítélik azért, hogy az ujságíróknak a tapasztalatait elmondta, ez tán egy ebmarást se mertek volna a hirhozóknak elmondani. Dehogy. A mai ujságírásban, a sajtószolgálat mai foka, fejlettsége mellett igazán nincs szükség ilyen hivatalos támogatásra, hogy az ujságoknak minden, a közérdekebe vágó esemény tudomására jusson. Magas államférfiaknak négyszem közötti beszélgetése a nyomtatott betű alá jut; hadvezérek bizalmas parancsai előbb jutnak a haditudósítókhoz, mint a csapat élére, a melynek szólnak; császári udvarok szuronnyal őrzött titkai, hercegi társaságok intim botrányai sietve jutnak el a nyilvánosságra; a kulcslyuk se kell hozzá, hogy a miniszeri suttogó konferenciák egész anyaga a sűrű betűs hasábkra jusson és épen csak az maradt volna titok, ami a Klopstein-ügyben az aradi rendőrségről kiderült? Irigyeljük a boldog naivitást, amely az ilyenben hihet. A mai tárgyalás meg is állapította, hogy a szörnyüség hivatali titkot az ujságírók Bedő nélkül is tudták s Bedő kijelentései csak a keretét adták a megírandó tudósításoknak. Hanem hát nem erről van szó. Az aradi törvényszék mai ítélete azt jelenti, hogy a sajtónak, amely nem a maga szórakozására, hanem közérdekből igyekszik kikutatni, ami a nyilvánosság elé tartozik, ezekhez az ugynevezett hivatalos titkokhoz joga van, — és hogy a köztisztviselőnek, a közmegbízatásban eljáró személynek felelősségéhez tartozik az is, hogy a maga cselekvéseit a közvélemény ítélete elől ne rejtegesse el. Ha véletlenül van valami, amelynél tényleg magasabb érdekek kívánják, hogy a valóság idő előtt ne kerüljön nyilvános-

Sárka története.

Irta: Makoldi Margit.

Szacsavay Sárka még egészen kicsi gyermek volt, mikor elárult és egy távoli rokonához, Gyenesy Bélához került. Gyenesyék egyetlen gyermeke, Irén csaknem egyidős volt Sárkával. A két gyermek testvérként szerette egymást. Mikor felnőttek és végigsétáltak az utcán, minden szem rájuk tapadt, mert Sárka göndör szőke hajfürtjeivel és égszínkék szemével a szőke szépség és Irén holló fekete hullámos hajával és mélytűzű, éjsötét szemével a kreolszépség ígéző típusa volt.

A két leány egy nyári mulatságon megismerkedett dr. Rózsa Lajos orvossal, aki tüzesen udvarolt az egész estén át Irénnek. Sárkával nem foglalkozhatott, mert azt ugyancsak körülrajongta udvarlóinak nagy serege. De azért feltűnt neki a szép szőke leány, s mikor hazament, folyton azon gondolkodott, hol látta ő Szacsavay Sárkát és miért olyan ismerős előtte a neve?

Ekkor eszébe jutott az öreg Szacsavay doktor, Sárka atyja, aki még gyermekkorában igen súlyos, életveszélyes betegségéből felgyógyította és ugyszólván a halál torkából kiragadta, mert

a többi orvosok már lemondtak éltéről. Mikor felgyógyult, szülei benső barátságban élték dr. Szacsavay családjával és Sárka, aki még akkor cseppnyi gyermek volt, sokszor eljött hozzájuk. Az élet utóbb elválasztotta a két családot és Rózsa immár évek hosszú sora óta semmit sem hallott Szacsavayékról. Az orvosi hivatást azonban annyira megszerette, hogy orvosá lett és kedves modorával, alapos képzettségével, lelkes hivatásszeretetével csakhamar széles körökben megkedvelte magát.

Sárka is sokat gondolt azon az estén Rózsaára, az egykori Lajcsikára, akivel oly sokszor játszott kis gyermek korában. Ugy szerette volna megkérdezni, hogy csakugyan a Lajcsiké-e és megmaradt-e a réginek? De attól tartott, hogy hátha nem az és esetleg úgy magyarázzák a kérdését, mintha el akarná hódítani Irénke udvarlóját. Ugy tűnnék fel, mintha hálátlan lenne Gyenesyék iránt, akik oly jósgosan bánnak vele.

Rózsa dr. a nyári multság után sdrün ellátogatott Gyenesyékhez. Ilyenkor Sárka mindig kísietett a kertbe, hogy ne zavarja a „szerelemes párt”. Mert biztos volt benne, hogy Irén és Rózsa dr. szeretik egymást. Megerősítette őt e hitében az is, hogy Irén egyik régebbi udvarlója, Náday Géza ügyvéd, aki azelőtt

mindennapos volt a háznál, azóta nem jött többé, amióta Rózsa dr. udvarolt Irénnek.

Gyenesyné egy napon így szólt az urához:

— Kétségbe vagyok esve a leányok miatt. Mind a kettő sóványodik és egyre sőhajozik. Mintha botegek lennének!

Sárka másnap csakugyan ágyának esett. Gyenesyné aggodni kezdett és faggatta Irént, hogy mondja meg, mi az oka szomorúságának és hervadásának. Irén lehangoitan felelte:

— Olyan az én kedélyem, mint az a sötét felhőtömeg, mely éppen most tornyosul az égen. Főlek, hogy vihart hozva, szétrombolja egész életemet.

Anyja megnyugtatta:

— A felhők nem veszedelmesek. Megerednek és eső után újra derős az égbolt. — Talán szerelmes vagy. Irénkém?

Irén szomorúan vallotta be, hogy ő bizony szerelmes.

— Rózsa dok'orba?

Irén tagadólag rázta fejét.

— Hát kibe?

Künn megeredt az eső és Irénnek zokogásba fult a szava. Alig derült ki azonban, Náday Géza mintegy a gondviselés külfőtő rendeléséből — lehet, hogy ez gyszer Irén anyja játszott a gondviselés szerepét — hir-

ságra, bizzák ezt a sajtóra, amely minden újdonság-éhe mellett sokszor tudott hallgatni, várakozni; de az, hogy a rendőrségnek szent tekintélye minden áron csorbított és tündöklő maradjon; ami hitünk szerint is, aligha lehet olyan magas érdek, olyan erkölcsi parancs, amely miatt a kellemetlen valóságot el kelljen hallgatni. Ellenkezőleg: ép a rendőrség, mint a közönség szolgálatára teremtett testület, legkevésbé várhatja, hogy a nyilvánosság ne mondjon róla bírálatot s elhallgasson olyan tényeket, amelyek alapján a közvélemény megítélheti.

Az aradi törvényszék mai ítélete talán véget veti azoknak a fölösleges fontoskodásoknak, amelyekkel, a szent hivatalos titokra hivatkozva, a sajtó hivatását meg akarják nehezíteni. A legtöbb esetben úgy van a dolog, amint itt esett: a hivatalos titokkal azt akarják elleplezni, ami a titkot védőkre nézve kellemetlen lenne. Mert vannak tagadhatatlanul hivatalos titkok, amelyeket a törvény nagyon hegyes dárdaikkal véd: de a legtrikább esetekben azok az igaziak, amelyeket rejtegetnek. A törvényszék ítélete nemcsak azt a tisztviselőt védte meg, akit elrettentő például akartak megbüntettetni, de elégtétele volt a nyilvánosságot képviselő sajtónak is. És ezt a Rakovszky Istvánhoz címzett korszakban, a Günther Antal sajtóreformjának hajnalán, nagyon meg kell becsülni.

Karok és rendek.

A képviselőház és a főrendiház.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 11.

Ma terjeszti be a mentelmi bizottság jelentését: Hédeváry képviselő s a Ház határozatából Popovics Dusán tizenö: napig a Házon kívül lesz kénytelen viselni a saborezni.

A horvátokat tegnap Rakovszky elutasította az elnöki emelvényről. E miatt mentelmi joguk megsértését jelentik be.

Azán névszerinti szavazások következnek.

Tizenegy órakor a főrendiház is ülést tart, amelyen az alkotmánybiztosítókat tárgyalják.

telen előkerült és ünnepélyesen megkérte Irén kezét.

A boldog szerelmes pár sietett Sáríkával közölni az eljegyzés híreit. Sáríka ámulva hallgatta és meg nem állhatta, hogy Irénnek fülebe ne sugja a kérdést:

— És Rózsa doktor?

Irén egyszerre megértette kis testvérkéje betegségének okát és elgondolta, miköz aranyos jó lélek ez a Sáríka. Szerelmes Rózsa és képes lett volna inkább meghalni, sem hogy neki fájdalmat okozzon. Össze-vissza csókolt az áldott jó lelket és visszasugta:

— Az a tiéd lesz!

Sáríka láthatóan jobban volt, mikor Rózsa dr. odalépett betegágyához. Rózsa ekkor már hallotta Iréntől, hogy Sáríka szereti és ez boldogsággal töltötte el. Hisz ő is szerette, de nem közeledhetett hozzá, mert Sáríka mindig eifu ott előle. Homlokon csókolt az édes leányát, ezzel adva gyöngéden tudtára az érzelmeit.

Sáríka szomorúan suttozta:

— Ah, milyen boldog vagyok! Jaj Istenem, ha meg kell halnom!

Rózsa dr. mosolyogva felelte:

— Dehogy halsz meg! Neked élned kell. Édes atyád megmentette az életemet a te számomra, én megmentem a tiédet az én számomra!

Justh Gyula megjelent a folyosón s néhány barátságos köszönést fogadva, Návay, Rakovszky alelnökökkel, Wekerle miniszterelnökökkel, Kosuth és Apponyi miniszterekkel tanácskozásra vonult az elnöki szobába.

Rakovszky István elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyv hitelesítése után felolvassák az indítványkönyvet. Új interpellációt Tólos István és Lengyel Zoltán jelentettek be. Lorkovits Iván pedig indítványt írt be arról, hogy a horvát országgyűlés idejére a közös országgyűlést napoják el.

Kelemen Samu napirend előtt felszólal. A tegnapi ülésen az elnök rendreutasította a hírlapíró karzatot. Bejelenté, hogy ha hiba történt, ő követte el a hibát, ő kezdett beszélgetést a hírlapírókkal. Ezt annál inkább kijelenti, mert az elnök a hírlapírókkal szemben vendégszeretettel emlegetett. Holott a házsbátyok biztosítják itt a sajtó jogát. (Zaj)

Elnök: Nekem minden karzattal szemben teljesíteni kell köteletségemet. Leginkább a hírlapírói karzattal szemben, amelynek jó példával kell előjárnia. A minap egy hírlapíró közbeszólása miatt egy képviselő mentelmi jogának megsértését volt kénytelen bejelenteni. Máskor a másodemeleti karzatról zavarták meg a tanácskozásokat. Hát ezt nem fogja ezentul sem eltűrni. (Helyeslés, zaj)

— Nem helyes! — feleli a helyeslésre Sándor Pál.

Az elnök ezért csendre inti.

Következnek a tegnapi mára halasztott névszerinti szavazások. Az első szavazás történi a kiegyezési törvény felett.

Elnök: Az ülést a szavazás előtt öt percre felfüggesztem.

Felkiáltások: Hát a betű? Kihuzni a betűt!

Elnök: Az ülést újból megnyitom. (Kihuzza a betűt): Zst.

— Micsoda betű ez?

— Magyarul mondja!

— Zé betű ez magyarul.

— Németül nem szabad beszélni, csak horvátul.

Nagy zaj és derűtség közben az elnök az ülést ismét felfüggeszti.

Szünet után megkezdik a névszerinti szavazást.

A névszerinti szavazást négyyszer ismételték meg. A szavazás szerint elfogadták általánosságban a kiegyezésről szóló törvényjavaslatot, azután elfogadták az autonóm vámtarifa javaslat részleteit.

Következik az autonóm vámtarifa részletes tárgyalása.

Az elnöklést Justh Gyula veszi át. A horvátok sorra felszólalnak, de az elnökre való tekintettel öt hat percnél tovább egy szónok sem beszél.

Surmin György beszéde után az elnök Bánffy Dezső báróval beszélgetett az emelvényen és nem intézkedett azonnal új szónok felhívása iránt.

Petrogally Oszkár közbeszól:

— Mar bevégezte!

Elnök ingerülten reagál:

— Kérem, ne tessék beavatkozni. Az elnök tudja köteletségét és én senkitől sem engedem magamat utasítani.

Ezen incidens után az elnök javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap, azaz csütörtökön tartsa.

Lukinics Odón horvátul szól a napirendhez, amit a baloldal nagy zajjal fogad.

— Nem hallgatjuk meg! Magyarul! és egyéb kiáltások hangzanak.

Lukinics Odón azon napirendi indítványt teszi, hogy a magyar országgyűlés napolja el tárgyalásait, illetve vegye le a közös ügyeket napirendről addig, míg a horvát tartománygyűlés ülészik.

A függetlenségi pártról sűrűn közbeszólalnak:

— Nem tudjuk miről beszél!

Wekerle Sándor miniszterelnök ellenzi Lukinics napirendi indítványát. Akkor, amidőn a horvát képviselők hónapokon át lehetetlenné teszik, hogy a javaslatokat letárgyalhassák, semmiféle isteni, vagy emberi törvény nincsen, amely az országgyűlést tárgyalásainak beszüntetésére kötelezné.

Ugron Gábor szenvedelmes hangon támadja a horvátokat. Vigyázzanak, ugymond, hogy Magyarország rá ne szájja magát: Önökkel leszámolni.

Egy hang balfelől: Bitangok!

Supilo Ferenc pártolja, Csizmadia Eadre ellenzi Lukinics indítványát.

A többség hozzájárul az elnök napirendi indítványához, a legközelebbi ülés tehát holnap délelőtt lesz.

Az elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot.

A horvátok ekkor felemelkednek és zögom kiáltások közepén elhagyják az üléstermet.

A függetlenségi pártiak gúnyosan bucsztatják őket:

— Eg veletek! Isten velad Popovics Dusán.

Azután az elnöklést Návay Lajos veszi át és a Ház átér az interpellációkra.

Tólos István a cukoradó ügyében interpellál.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter rövid válaszában adott felelválasztást úgy az interpelláló, mint a Ház tudomásul veszi.

Lengyel Zoltán az a lami díjakok helyzete ügyében interpellációt intéz a belügyminiszterhez, mire az ü és veget ért.

A főrendiház ülése.

Desseffy Aurél gróf elnököl az ülésen. A megnyitás után eljárnak a Návay-Szabó Miklós nyugalmazott királyi elnököt, továbbá Desseffy Sándor csanadi püspököt.

Elnök a jelentések után indítványozza, hogy az indemnitást tárgyalják a napirendre felvett ügyek közül először.

A főrendiház hozzájárul a napirendi indítványhoz.

A javaslatot általánosságban és részleteiben is vita nélkül elfogadták.

Következett a Miskolc város törvényhatósági joggal való felruházásáról szóló törvényjavaslat. Általánosságban és részleteiben is vita nélkül elfogadták.

Következik az alkotmánybiztosítóokra vonatkozó első törvény, a 91:XXXIII. t. cikk hatályon kívül helyezésétől szólo.

Kautz Gyula szerint szubjektív nézet dolgo, hogy mit tart valaki alkotmánybiztosítóknak. Vannak, akik a nép alkotmányos érzését tartják a legerősebb alkotmánybiztosítóknak. Én e felfogást nem egészen osztom. A belügyminiszter urnak is nyilván az a nézete, hogy intézmények is kellene és elismeri a törekvés helyességét. De nagy jelentőséget, csodaszzerű varázst e törvényeknek nem tud tulajdonítani. A javaslatok részleteikben és egészükben sem kifogástalanok. Kiindulási pontjuk, koncepciójuk nem egységes itt ott ellentétes elveket, ingadozást mutat, és új felfogás közötti tranzigálás jellegét viseli magát. Minden alkotmánybiztosítóknak akkor lesz igazi hatálya, ha az emberek banni tudnak velük. Az előttünk fekvő, a lex Szapáryana eltörleséről szóló amolyan occasio szerű jelentőségű. A lex Szapáryana nagy elve a negyvennyolcas szellemből fakadt. E törvény nyelv nagyon is sommásan jár el a belügyminiszter. Abban, hogy a kormány és a megye folyton szembeállítatik, valóságos felfordulást lát. E javaslatok szelleme alkalmas ad a megyéknek, hogy az eddignél még nagyobb és károsabb dimenziókban politikával foglalkozzanak, valódi hivatásuktól elterelődjenek. Nem akarnám az alkotmányosság egy porcikáját sem veszélyeztetni. De ahol az alkotmányosságban, a korona esküjében megvan minden biztosíték, fe esleges mesterségesen még tovább menni. Nem merem magammal elhítni, hogy e javaslatok nem fogják helytelen irányba terelni a megyék működését. A megyék e törvények végrehajtására szükséges nagyon magas etikai tulajdonságokkal nem rendelkeznek. Tehát ez az intézkedés magának a megyének sem fog hasznára válni. A megye ma már nem az alkotmány védőbástyája, hanem adminisztratív szerv. E feladatában megzavarul a megyét — veszélyes. A megyei adminisztráció átalakítására nagy szükség van és az egy nagy belügyminiszter legszébb feladata. Ha a miniszter jelen volna, megkérném, vegye a kezébe, csináljon jó, pontos megyei közigazgatást, akkor áldani fogja nevét a nemzet, mint áldja halhatatlan atyjának nevét. A javaslatot nem fogadom el.

Zichy Nándor gróf egy-két megjegyzést akar tenni a most elhangzott beszédre. E tör-

vények ígérte a trónbeszédben kitörő lelke sedéssel fogadta az ország Tudja, hogy nem egy francia eredetű alkotmányos felfogás, amely a municipiumoknak nem sok tér enged. De a magyar alkotmány egyike a legrégebbeknek. Nekünk külön helyzetünk van. A megyei önkormányzat tekintetében ingadozó a felfogás. Megkísérelték a megyéket eltörölni, de nem sikerült és a megye még ma is hatalmas tényező. A megye reformálása ma nem volna időszerű. Mikor a lex Szapáryánát elfogadtam, megnyugvással tettem, mert tudtam, hogy ez semmi. A most előtűnt fekvő törvény egy elvi törvény, azt elfogadja.

Wekerle Sándor minisztereink a kormány nevében válaszol Kautz Gyula megjegyzéseire. Az alkotmánybiztosítékokat nem lehet egyedül a közérzetben keresni. Fontosabb az intézményes biztosíték. A megyék nem pusztán adminisztratív tényezők, hanem egyúttal a politikai közérzet megnyilvánulására alkalmas helyek. Ép azt akarjuk tenni, hogy ne lármával, hanem bíról uton kereshessen oltalmat az autonóm testület. A bírósághoz nem politikai, hanem jogi kérdéseket utaltunk. A mai helyzet, — amidőn minisztertanács dönt hasonló, például hatásköri kérdésekben — tarthatatlan. Ha az utóbbi megzalmak például bíróság előtt döntettek volna el, bizony nem élesedett volna ki annyira a helyzet. Meg fogom indokolni, hogy az államosítás iskolájától mért térünk át mai álláspontunkra. Az államosításnál is fentartandónak véltük az autonóm jogokat. Még nem volt magyar politikus, aki az adó és ujoncmegtágadás jogát érinteni próbálta volna. A lex Szapáryana óta nagyon megfogyott az államosítás híveinek száma. E törvény eltörlésében politikai és szociális szempont vezetett. Nem akartunk fentartani oly törvényt, a melyet végrehajtani úgy sem lehetett. Abban, hogy a közérzet és a közvélemény foglalkozik politikai dolgokkal, rendszeresen, nem lát vesztélyt. Jobb a megnyilvánulást rendszerbe terelni, mert különben veszélyeztetni a társadalmi rendet is. A megyei autonómia fentartására utal a küszöbön álló nagy politikai szociális átalakulás is. Az állami adminisztráció érvényesítése ma veszélyes volna. Az adminisztráció reformjának szükségétől legjobban át van hatva a mostani belügyminiszter. De ez a kérdés nem ide tartozik. Kérem a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

A javaslatot ezután elfogadták általános-ságban. A részleteknél nem volt vita.

Az alkotmánybiztosítékokról hátralevő javaslatokat vita nélkül elfogadták.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a főrendiház ülése véget ért.

Bartha István szabadiában.

A csanádapácai sikkasztó szabadulása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Bartha István volt csanádapácai plébánost, aki sikkasztás miatt ült tavasz óta a szegedi ügyesség vizsgálati fogságában, ma délelőtti a királyi ítélőtábla szabadlára helyezte.

Barthának tudvalevőleg az a bűne, hogy a csanádapácai népbank kárára — melynek igazgatója volt — 158 ezer koronát sikkasztott. Ebben az összegben benne volt a keresztény fogyasztási szövetkezetnek is 28 ezer koronája.

A múlt hó 16 án megtartott törvényszéki főtárgyaláson az apácai népbank visszavonta a Bartha ellen emelt vádját. A váratlan fordulatnak az volt az oka, hogy a sikkasztás által érzékenyen károsult gazdák javára Wenckheim Frigyes gróf békésmegyei nagybirtokos ígéretet tett, hogy a népbankaak megtérül a kárát.

Bartha István azt gondolta, hogy ezzel megszabadul kellemetlen helyzetéből. Reményében azonban csalódott, mert a keresztény fogyasztási szövetkezet főtartotta vádját. A törvényszék helyt adott az ügyész azon kérelmének, hogy az erre vonatkozó iratok a további vizsgálat érdekében beszeresessenek, s

Bartha továbbra is vizsgálati fogságban maradjon.

Bartha védője felfolyamodással élt a vizsgálati fogság meghosszabbítása ellen.

Ma érkezett le a tábla határozata amely Bartha István rögtöni szabadlára helyezését rendelte el.

Éppen ebédnél ült Bartha a fogház szerény asztalánál, midőn a fogház felügyelője tudatta vele az örvendetes hírt, hogy ebéd után, ha kedve telik, már rágyujthat egy jó szivarra is s ha úgy tetszik, kislátogat a városba, vagy elmehet, ahova tetszik.

Bartha kezéből kiesett az evészköz. Mohón kapott az irás után, melyben szabadságra helyezését tudatták vele, azt gyorsan áfutotta s mosolyogva szökött a kellemes hírt hozónak:

— Megvagyok lépve, most erre igazán nem számítottam.

Ezután vígan elfogyasztotta ebédjét. Ebéd után a következő táviratot adatta fel a börtönőrrel:

Bartha Antal cipész Békéscsaba. Szabadlára helyeztek. Este utazom hozzátok. Ölel Istvántok.

Délután elhagyta a fogházat Bartha és az esti vonattal testvéréhez Bartha Antal békéscsabai cipésmesterhez utazott.

Bartha a multkori főtárgyaláson azt mondta, hogy ha szabadlára helyezik, az apácai keresztény szövetkezettel rendezni tudná a dolgát. Ha ez sikerül, valószínű, hogy Barthának apácai ügyeiből kifolyólag nem lesz több tárgyalása a törvényszéken.

A hatósági mészárszék.

A város ügyei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Aradváros törvényhatósági bizottsága ma tartotta Károlyi Gyula gróf elnöklése alatt december havi rendes közgyűlést, amelynek legérdekesebb eseménye az, hogy a törvényhatóság elhatározta a hatósági mészárszék felállítását.

(Részvét Deseffyért.)

Napirend előtt Varjassy Lajos polgármester bejelentette, hogy Deseffy Sándor püspök temetésére a tanács Mülek Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tagot és Vannay Gyula adóügyi tanácsnokat küldte ki, akik a város nevében koszorút helyeztek a sírra. Ezzel azonban még nem rótták le részvétét Aradváros, amelynek Deseffy Sándor tizennyolc éven át volt felelős lelkü főpásztora, aki végrendeletileg is megemlékezett Aradról, a templomalap javára tekintélyes összeget testálván. Ezért azt indítványozta a polgármester, hogy a város közönsége mélyen érzett részvétét jegyzőkönyvileg is fejezze ki és erről kivonatban értesítse a csanádmegyei egyházi káptalant.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

(Ministeri leiratok.)

A polgármester havi jelenléteinek tudomásul vétele után Kádas Kálmán főgyógyfelolvasa a belügyminiszternek a vizsgálati gyógyszertár felállítására ügyében hozott elutasító határozatát, amelyet a törvényhatósági bizottság tudomásul vett. Ugyazintén tudomásul vették a szociális bizottság szaporítása tárgyában hozott jóváhagyó határozatát is.

(A vízművek ügye.)

Majd Lócs Rezső gazdasági tanácsos referált a város kölcsönének és a vízvezeték művek

megváltásának ügyében. Előadta, hogy a belügyminiszter a kölcsön felvételét nem engedélyezte, hanem a vízvezeték megváltásához szükséges pénzt a regale kötvények fejében kiutalta. Majd bejelentette a törvényhatósági bizottságnak, hogy miután a vízműrészenyvtársaság a vízművek átadását megtagadta, a város megiette a törvényes lépéseket és megindította a pert. A bejelentést a közgyűlés tudomásul vette.

(Választás.)

Ezután választás következett. A közigazgatási bizottságban megürült tagsági helyeket töltötte be titkos szavazás útján a törvényhatósági bizottság. Varjassy Lajos polgármester előzőleg bejelentette, hogy Bing Vilmos, aki eddig tagja volt a bizottságnak, megköszönvén a bizalmat, tekintettel aggkorára, nem kíván tovább a bizottság tagja lenni. A közgyűlés Bing helyébe Mülek Lajos dr. választotta meg 69 szavazattal, míg a többi négy helyet a régi tagokkal töltötte be. Müller Károly 71, Nagy Sándor dr. 67, Péterffy Antal 69, Robitzek Ágoston dr. 68 szavazatot kaptak. Kivülök szavazatokat kapnak még Barabás Béla dr., Bing Vilmos és mások.

(A hatósági mészárszék.)

Varjassy Lajos polgármester indítványt tett, hogy írjon fel a város egy zöldség kertész munkásképző intézet felállítására, az élővízesatorna vízének szaporítása, egy öntöző telep felállítására és a halgazdaság meghonosítása tárgyában.

A közgyűlés a polgármester indítványát egyhangulag elfogadta.

Ezután következett a legérdekesebb ügy: a hatósági mészárszék felállításának kérdése. Lócs Rezső gazdasági tanácsos ismertette a javaslatot, amely szerint a tanács, bár kockázatosnak tartja a hatósági mészárszék felállítását, mégis ennek létesítését hozza javaslatba. A tanács ajánlása szerint a mészárszék számára a Tököl-téren állítson fel a város egy sátrat, a szükséges marhákat pedig árlejtés útján szerezzze be.

A törvényhatósági bizottság általános helyesléssel fogadta a javaslatot és így a mészárszék felállítására már csak napok kérdése.

(Az ó-temető parkirozása.)

Az automobil-omnibusz üzembehelyezésének céljaira több tartalék alkatrész beszerzése vált szükségessé. A tanács ennek folytán javaslatot tett a szükséges alkatrészeknek 2048 korona értékben leendő beszerzése iránt. A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta.

Majd felolvasták a parkbizottságnak lapunkban részletesen ismertette azon javaslatát, hogy az ó-temető parkirozását, egyrészt pénz hiánya miatt, másrészt mert az ó-temető talaja nem alkalmas még parkirozásra, halasszák el és az ó-temetőt parcellázva, hat évre adják bérbe.

A törvényhatósági bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Ezután a tisztviselő drágasági pótlék kiutalása iránti kérvényét tárgyalták, amelyről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Majd felolvasták Károlyi Gyula gróf átiratát, amelyben a főispán tudatja a törvényhatósági bizottsággal, hogy a megüresedett rendőrségügyi állást Fozsáb József főhadnaggyal töltötte be.

A kinevezést a közgyűlés tudomásul vette. Beterjesztette a tanács az igazoló választmánynak az új törvényhatósági bizottságok igazolásáról szóló jelentését is.

(A Kossuth-szobor helye.)

Ezután Avarffy Gézának a Kossuth-szobor elhelyezése ügyében tett ismeretes indítványát tárgyalták. A városszabályozási bizottság ez indítvány mellőzését javasolta, miután a Szent háromság-szobor elhelyezése egyrészt nagyobb költségekkel járna, másrészt sértené a plasztikát is.

Avarffy Géza folytonos derűtség közepette fejtegeti indítványának helyességét.

Nagy Kálmán kijelenti, hogy nem akarja mókákkal traktálni a közgyűlést, mint Avarffy, aki gonyt űz a Kossuth kultuszából.

Avarffy: Felelek az urnak. (Derűtség.) Halljuk azt a kvintesszenciát az agyából. (Hatalmas derűtség.)

Nagy Kálmán nem tudja miféle jogcímen gorombáskodik Avarffy. Amikor a szótor bizottság az előkészületeket megtette. Avarffy sohasem volt látható, most azonban a szobor felállításának előadásával ugylátszik szolgálót akar tenni Bécsnek. (Derűtség.)

A közgyűlés ezután egyhangulag visszautasította Avarffy indítványát, vagyis a szobrot a kijelölt helyen állítják fel.

(Egy tanító érdemei.)

Máday Mátvás tanító sok éven át teljesített busgó szolgálatai után nyugdíjaztatását kérte, amit a tanács javaslatára is hozott.

A tárgyhöz hozzászólt Révész Adolf, aki kiemelte, hogy ez a népszerű, közszeretetten álló tanár negyven évig becsülettel és nagy értelmességgel szolgálta Aradváros tanügyét és amilyen hosszú ideig szolgált, ép olyan nehéz munkát teljesített. A tanítói pálya köztudomás szerint olyan, amely hálás a nemzetre és a nemzedékre, de ép oly hálátlan az egyénre. Javasolja, hogy Máday nagy munkásságának az erkölcsi elismerés megadásak oly formán, hogy ezt a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökítse meg, amiről az érdemes férfiú kivonatlag értesítendő.

A közgyűlés az indítványnak egyhangulag hozzájárult.

(A tanítók drágasági pótléka.)

Marinkovits Péter igazgató, mi t ismeretes, kérvényt adott be a törvényhatósági bizottsághoz drágasági pótlék kiutalása iránt. A pénzügyi bizottság és a tanács a kérvény elutasítását hozta javaslatba.

Révész Adolf megkockáztatja, hogy kevéssé kezelettségbe essék, azon célból, hogy a tanácsnak módot nyújtson, miként méltányos és igazságos legyen. Ha a tanács igazságosnak találja, hogy önmagának, ki jobb anyagi helyzetben van, mint a tanítók, a drágasági pótlékot megszavazza, reméli, nem lesz oly méltánytalan a tanítókkal szemben, akik rosszabb helyzetben vannak, hogy azoktól a drágasági pótlékot megtagadja. Bizik a tanácsban, hogy ezt a maliciát nem cselekszi meg.

A közgyűlés ezután elfogadta a tanács javaslatát.

SPORT.

+ Turista dalárda. A turista dalárda vezetősége felkéri a dalárda tagjait, hogy a f. hó 12-én csütörtökön tartandó énekpróbára nem a Weitzer János utcai iskolában, hanem az egyesület helyiségében (Vass szálló földszint az udvarban) sziveskedjenek megjelenni.

Bedő Árpád dr.-t felmentették

Hol a hivatalos titok?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

A fővárosi terem zsúfolásig teli van hallgató közönséggel. Egyeseket a kíváncsiság, másokat a kötelesség, a legtöbbjét azonban a vádlott iránt érzett szimpátiája hozta a túlföltött kis terembe, hol ember-ember hátán, elfojtott lélekzettel leste, követte a tárgyalás menetét. Bedő Árpád dr. városi községi bíró a vádlott. Hivatali titok felfedezésének vétsége miatt került a vádlottak padjára, „mert 1907. július hónap végén, mint a Munkás-Otthon elleni vizsgálat fogatosítója, a vizsgálatnak adatait az újságíróknak tudomására adta.”

Az 1907. január 20-án megtartott népgyűlésen ugyanis Klopstein Ernő az orosz cár elleni merénylet elkövetőjét nyilvánosan feldicsérte s ezért semmi bántódása nem lett, mert az aradi rendőrség csak egyszerűen tudomásul vette s irattárba helyezte az erről szóló jelentést, minek következtében Klopstein Ernő büncselekménye elévült.

Ezenkívül a Munkás-otthonban két éven keresztül politizáltak hatósági engedelem és rendőri asszisztencia mellett, holott azt az alapszabályok nem engedik meg. Bedő, — mondja a vádirat — tudva, hogy a vizsgálat adatai hivatalos titkot képeznek, Györffy Alajos, Schulik Kálmán és Károly József aradi hírlapírókkal, az állam és az aradi rendőrhatalom ártalmára közölte.

A vádirat indokolását a nagyközönség is alaposan ismeri, mert arról ismételtelen volt szó.

Bedő kihallgatása.

A bíróság Köller János táblai bíró elnöke mellett először Bedő Árpád dr. felfüggesztett városi községi bírót hallgatta ki. A vádlott előadta, hogy Györffy, Schulik és Károly hírlapírók ez év július 27-én felkeresték őt hivatalos helyiségében és kérték, hogy a vizsgálatról, mely az aradi Munkás-otthon ellen folyt és most véget ért, adjon nekik felvilágosítást, mert ők az ügyet ugyanis ismerik, minthogy az egész városban beszélnek arról és amugy is megírják azt. Mikor Bedő dr. nem akart nyilatkozni, akkor Györffy hírlapíró kijelentette, hogy meg fogja írni az ügyet eddigi információi alapján, de egyszersmind azt is meg fogja említeni, hogy ismét eltussolnak valamit a torony alatt, sőt őt, Bedő dr.-t is a tussolásban részesként fogja feltüntetni. Erre Bedő dr. megerősítette a közszájon forgó történeteket, mert nem akart hazudni.

Erre Köller elnök meglegyezte, hogy a vádlott csak felsőbb hatóságával szemben követhetett volna el tussolást, mert a hírlapírókkal szemben nem volt kötelezve a felvilágosítás megadására. Ezután elrendelte az Aradi Közlönyben, a Függetlenségben és az Arad és Vidékében 1907. július 28-án a rendőrség mulasztásáról megjelent cikkek felolvasását, melyekből kitűnik, hogy azok olyan egybehangzó részleteket tartalmaznak, melyeket a főtnevezett három újságíró csakis Bedő Árpád dr.-tól kaphatott.

A tanúk.

Délben került végre sor a bizonyítási eljárásra. Az első tanu Györffy Alajos, az Arad és Vidék című politikai napilap munkatársa volt, ki vallomásaiban határozottan állította, hogy az esetről és annak körülményéről már értesült, mielőtt Bedő dr., Schulik és Károly

hírlapírókkal együtt július 27-én felkereste, hogy információja megerősítést nyerjen.

Györffy kihallgatása után érdekes incidens történt. Mikor Köller elnök feltette a kérdést, kívánják-e a tanu megesketését, Pogonyi Nándor alügyész, közbíró ellenente Györffy megesketését, mert az — ugymond — avval fenyegette meg a vádlottat, hogy megírja róla, hogy ő eltussolta az ügyet. Ezáltal a tanuból vádlott lesz.

Nagy György dr. országgyűlési képviselő, Bedő Árpád dr. védője erre fel pattant helyéről és az ügyész felé fordulva kiáltotta:

— Ön, ugylátszik, bünkeresési mániában szenved! Ez egy régi, elkoptatott ügyészségi fogás. Kérem a tanu megesketését.

A bíróság később elrendeli a tanu megesketését.

A második tanu Schulik Kálmán. Majdnem ugyanazt vallja, amit Györffy vallott.

Elnök: Tudta ön, mielőtt fentjárt Bedő dr. nál, hogy mik történtek január 20-án a Munkás-otthonban?

Tanu: Tudtam.

Elnök: Kitől nyerte az információt?

Tanu: Munkásoktól és polgároktól. Az egész városban tudtak arról, hogy Klopstein Ernő nyilvánosan feldicsérte a cár elleni merénylet elkövetőjét, sőt tudtak arról is, hogy a szocialista vezér azt is mondotta, hogy megdicsérné, aki nálunk hasonló dolgot elkövetne. Arról is tudomásal bírt, hogy a rendőrség a dolgot egyszerűen ad akta tették, miáltal az elévült és nem volt megtorolható.

Elnök: Miért nem írta meg, ha mindezt tudta?

Tanu: Mert információim hivatalos megerősítésére vártam egyrészt és másrészt el akartam kerülni az esetleges sajtópert.

Elnök: Tehát Bedő dr. felvilágosítása nélkül nem írta volna meg a cikket július 28-án.

Tanu: De igen. Akkor megírtam volna a hivatalos megerősítés nélkül is, mert így állapodtunk meg Györffy és Károly kollégákkal. Ha tehát mindahárman megírjuk, — gondoltam — akkor nem kell annyira tartanunk a sajtópertől.

Erre következett Károly József kihallgatása. Károly is ugyanazt vallotta, mint a két előző tanu, hogy értesüléseit polgári egyénektől szerezte s csak azután ment fel Bedő dr. hoz, azok megerősítése végett.

Egy kis incidens.

Nagy György dr. védő kéri a bizonyító eljárás kiegészítéseképen, hogy a bíróság hallgasson meg még több tanut a polgárság és újságírók köréből annak megállapítása végett, hogy a dologról szétlétben beszéltek, így Stauber József, Kassab Géza, Zima Tibor és Szudy Elemér lapszerkesztőket és néhány ügyvédet és hivatalnokot. Ezen kérését így indokolja:

— Az egész város tudta, hogy Klopstein dicsérte a cár merénylőjét, csak az ügyészség, melynek kötelessége lett volna hivatalból üldözni a szocialista vezért, nem tudott a dologról semmit, miáltal az ügy elévülhetett és a vétkes megmenekülhetett a megtorlás elől.

Ezen kijelentés általános derűtséget keltett, mely még jobban fokozódott, mikor Pogonyi dr., a vád képviselője az ügyészség ellen intézett támadást visszautasította, mert —

ugymond — a védő ügyvédnek tudnia kell és különösen, mint országgyűlési képviselőnek kell tudnia, hogy a Munkás Otthon ezen ügye a járásbiróság elé, nem pedig az ügyészség elé tartozik; a felügyelet pedig a rendőrséget illeti. Ellenzi több tanu kihallgatását.

A bíróság a bizonyító eljárást délutáni egy órakor befejezettnek tekinti és a tárgyalás folytatását délutáni három órára tűzte ki.

Délután a perbeszédre került a sor.

A vádbeszéd.

Pogonyi Nándor alügyész vádbeszédében elmondja az eset történetét.

A bűncselekmény elbírálásánál vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy hivatali eljárás és minőség során jutottak-e vádlottnak tudomására azon dolgok, amelyeket az újságíróknak kiadott, másodsor, hogy az akták tartalma hivatali titkot képez-e, végül harmadszor: ártalmára szolgált-e ez adatok közzététele valakinek és a közzététel megörlénte vagy sem?

Bedő dr. vizsgáló-biztosként küldetett ki a Munkás-otthon vizsgálatára, tehát tudta, hogy a vizsgálat adatai hivatalos titkot képeznek mindaddig, míg azok anyaga nyilvános tárgyalás elé nem hozatnak. A bűnvádi perrendtartás gondoskodott arról, hogy az olyan bűncselekmények ismertetése, amelyek a vádtanácson még keresztül nem mentek, büntetendő cselekményt képez. Ebből kifolyólag megállapítható, hogy Bedő ezen dolgoknak hivatalos minőségben jutott tudomására, rá nézve ezek hivatalos titkot képeztek. Hogy ez így van, bizonyítja Schulik Kálmán tanu vallomása, aki egy alkalommal kérte Bedőtől az aktákat, de Bedő azt mondotta, hogy azokat nem adhatja ki, mert hivatali titkot képeznek. Hogy Bedőnek a rendőrség mulasztását felfedő nyilatkozata közzé lett téve, azt bizonyítják a lapok, amelyekten egyenesen meg van jelölve, hogy a cikk adatait Bedő dr.-tól kapták.

Bedő azt vallotta, hogy az újságírók tudomását megerősítette, ez pedig egyenlő a közléssel. Ha a dolog köztudomásu lett volna, ha minden ember uton utfélen beszélt volna a rendőrség hibájáról, egy ember volt, akinek a száját sem lett volna szabad felnyitni, a kit hivatalos esküje kötött és ez Bedő volt, akinél a magán embert a hivatalnoktól elválasztani nem lehetett. Indítványozza, hogy Bedő dr. bűnösnek mondassék ki a btkv. 479. szakaszába ütköző hivatalos titok megszegésének vétségében és a megfelelő büntetésben sújtassék.

A védelem.

Az ügyész vádbeszéde közel egy órát vett igénybe. Utána a védő, Nagy György dr. országgyűlési képviselő emelkedett szólásra. Jogi érvekkel gazdag beszédében meggyőző logikával mutatott rá Bedő ártatlanságára.

Az ügyészség rekonstruálójá, Kozma Sándor nem tűzte ki a vádhatóság feladatává, hogy eszközül szolgáljon — ha jóhiszeműleg ír, — azon hajszának, amelynek célja Bedő dr. letérése. Az ügyészség a jelen esetben egy alaptalan vád üldözőjévé szegődött. A vádhatóság a feljelentéstől kezdve egészen a főtárgyalásig mindig előnyben volt a védelemmel szemben, mert neki rendelkezésére áll azon hivatalos erő, amelyet a törvény a védelemnek nem enged meg. Az ügyészség a vád készen felépített épületével jön ide. Bedő dr.-t a vádtanács tárgyalásáig ki sem hallgatták, hanem megelégedtek azon egyszerű nyilatkozatával, amelyet a fegyelmi eljárás során tett. A vád hazán felépített művének elegendő az igazság egyetlenegy csákányütése, hogy összeomoljék

és úgy a tekintes kir. törvényszék, mint a közvélemény előtt tiszta világításban álljon az a hajszá, amelyet Bedő ellen folytattak.

Azután azt bizonyítja, hogy a btkv. 499. §-a nem alkalmazható a jelen esetre, mert az összes körülmények gondos mérlegelésével oda jutunk, hogy az inkriminált cselekmény ellenkezik a hivatkozott szakasz kriteriumaival. Nem volt hivatalos titok a rendőrség mulasztása, mert a népgyűlésen jelen voltak és mások előtt is köztudomásu dolog volt. Azt mondja az ügyész ur, hogy ha így állna is a valóságban az ügy, egy embernek hallgatnia kellett volna és ez az ember Bedő dr. Ezzel szemben a tanuk egybehangzóan bizonyították, hogy a rendőrség mulasztását nem Bedőtől, hanem más uton tudták meg, Bedő csak megerősítette értesüléseiket. Egy köztudomásu tény elhallgatását kívánni valakitől, azt kívánni, hogy a karta-hauzi barát szerepére vállalkozzék egy közismert ténynyel szemben, nem lehet. Akkor a meteorológiai állomás hivatalnok, aki állami alkalmazott, szintén hivatalos titkot áru el akkor, ha kijelenti, hogy holnap esni fog az eső. (Derűtség.)

Áttér arra, hogy az ügyészség is mulasztást követett el az által, hogy a Klopstein által elkövetett felségsértés miatt az eljárást meg nem indította. Ha tehát egy becsületes, tisztességes hivatalnok, nem akar eltussolni egy mulasztást, hanem azt nyilvánosságra hozza, nem, hogy kárára, de hasznára van az államnak. Az ügyészség Janus arcot mutat. Egyfelől a rendőrségre mosolyog, másfelől pedig a becsületes Bedő ellen vádat emel. Ezt jogállamban tűrni nem lehet. Ha Magyarország olyan állam, hogy az igazság kimondása az állam érdekeit sérti, akkor innen a törvénytisztelő embereknek ki kell vándorolni. Az állam és Aradváros érdeke, hogy a bűnök napvilágra kerüljenek. Ha egy állam csak akkor erős, ha hibáit takarogatjuk és Potemkin falakat építünk, elvesz az olyan állam jövője.

A fegyelmi eljárás során felvett jegyzőkönyv azzal vádolja Bedőt, hogy a hivatalos titok elárulásával vétett a kartársi szellem ellen. Ez más szóval azt jelenti, hogy a tisztviselő hunyjon szemet kartársi mulasztása felett, hanem a „kéz kezét mos“ politikáját követve haladjon vele együtt a bűn ösvényén.

Majd hosszasan bizonyítja, hogy a btkv. 479. §-a nem alkalmazható, mert hiányzik az animus iniurandi, a bűnöző szándék.

Elmondja, hogy az ügyész is úgy tesz, mint a székely góbé, aki tehenet hajtott a vásárra és azt bika gyanánt akarta eladni. Az ügyész ur is, abban, hogy Bedő egy hozzá intézett kérdésre annyit válaszolt, hogy a dolog igaz, hivatali titok megsértését látja. Nem lehet arra támaszkodni, hogy az újságírók Bedőre hivatkoznak. Látszik, hogy az ügyész nem ismeri a zsurnalisztika intézményét. Az ügyész ur a zsurnalistákat csak a nyomtatvány utján elkövetett becsületsértésekből ismeri. Az újságírók csak azért írták meg, hogy értesüléseiket Bedőtől kapták, mert ezzel a hitelesség látszatában tüntették fel cikküket.

Azt mondja az ügyész ur, hogy a rendőrség tekintélye az esetnek nyilvánosságra hozatalával meg lett ingatva. Nem megingatni, de összetörni kell az olyan hatóság tekintélyét, amely egy felségsértési bünt elpalástól.

Az ügyész ur úgy tesz, mint az ismert anekdotában történik: ki akarja dobni a dívánt. Az ügyészség törvénytelen házasságra lépett a rendőrséggel és most Bedőt akariák bűnbakként feláldozni. A bűnöst ez ügyből kereshetjük akár a Munkás Otthonban, akár a rendőrségen, akár az elnézés politikáját játszó

ügyészségnél, csak egyetlenegy ember van, aki ez ügyben ártatlan és ez az ember Bedő Árpád dr.

Kérem a tekintetes kir. Törvényszéket, hogy felmentő ítéletével egy ártatlanul meghurcolt embernek elégtételt adni méltóztassék. A hajszá, amely ellene megindult, a mindennapi kenyeret akarja kivezni Bedő szájából, mert jól tudják, hogy a Btkv. 480 §-a szerint, ha Bedő csak egyetlenegy napra is lesz elítélve, elveszti állását. Tisztelettel kérem a tekintetes kir. Törvényszéket a bíróság iránti mély tisztelettel, a magyar igazságszolgáltatásba vetett rendületlen hittel, hogy védettemet, Bedő Árpádot felmenteni kegyeskedjék.

A védő beszéde nagy hatást keltett.

Ezután az ügyész replikája következett, amelyre a védő röviden reflektált.

Bedő az elnök felhívására, hogy kíván-e védelmére valamit felhozni, így válaszolt:

— Védőm, Nagy György testvér szavai után semmit sem kívánok mondani. Ártatlannak érzem, tudom magamat, bízom a tekintetes kir. Törvényszék bölcsességében és igazságszeretetében és így nyugodtan várom az ítéletet.

A bíróság ezután határozathozatalra vonult vissza.

Szünet alatt a teremben levők izgatottan mérlegelték az eshetőségeket és az általános vélemény az volt, hogy a tanuvallomások és a védő nagyszabásu beszéde alapján az ítélet felmentő lesz.

Az ítélet.

Egy órai tanácskozás után hirdette ki Köller elnök az ítéletet, amely szerint a törvényszék Bedő Árpád dr.-t a bűnvádi perrendtartás 325. szakaszának 2. §. második pontja alapján az ellene emelt vád alól felmentti és a felmerült költségeket a kincstár terhére utalja.

A bíróság az ítélet indokolásában kimondotta, hogy Bedő, amint az megállapítást nyert, hivatali titkot fedett fel azzal, hogy a rendőrség mulasztását a hírlapírók tudomására hozta. Mivel azonban ezzel sem egyeseknek, sem az államnak kárt nem okozott és ez nem is állott szándékában, a hivatali titok megsértése vétségének elemei e tekintetben bizonyítva nem lettek, vádlottat a vád és következményei alól fel kellett menteni.

Az ügyész felebbezett, a védő tudomásul vette az ítéletet és a tárgyalás során bejelentett semmiségi panaszait visszavonta.

A közönség az ítéletet nagy megnyugvással fogadta és éljenezte a bíróságot, Nagy György dr. védőt és Bedő Árpádot.

A tárgyalás hat órakor ért véget.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Az államtitkár ur, vigjáték. Lipichné Zikó Irma vendégfőléptével. (Bérlés A.)
Péntek: A tavasz, operette. (Bérlés B.)
Szombat: Varázskeringő, operette. (Bérlés C.)
Vasárnap: Délután: Rab Mátyas, operette. Este: Rabenstein Bersabe, dráma. (Bérlés A.)

* Két dráma előkészületben. A modern drámai iránynak két figyelemreméltó sikert aratott terméke kerül legközelebb bemutatásra az aradi színházban. Az egyik magyar munka, Lengyel Mányhértnek a fiatal, de izig-vérig modern írógeneráció jelentős tagjának: „Hídás utókor“ című színműve, a másik pedig a színpadi technika és az izgalmas meseszöveg briliáns mesterének Henry Bernsteinnak pompás

alkotása: *A kerülő ut.* Mindkét darab hatalmas sikert aratott a fővárosban s valószínű, hogy az aradi színház drámai személyzete is diadalra fogja juttatni őket.

* **Uránia színház.** Kulturális akciójában az első nagy lépést a jövő héten teszi meg az aradi Uránia színház, mely három legjobb műsordarabját mutatja be az aradi közönségnek. December 16, 17 és 18 án este fél 8 órakor kezdődnek az egész estét betöltő Uránia előadások. Ugyancsak a jövő héten kezdődnek az Urániában az ifjúsági előadások, mely alkalommal vetített és mozgó képekkel illusztrált felolvasásokat tartanak.

* **A Kaméliás hölgy az Urániában.** *Dumas* világhírű színműve, *A kaméliás hölgy* kerül pénteken bemutatóra az Urániában *Gutier* Margit és *Duval* Armand megható szerelmi regényét tökéletes reprodukcióban adja vissza a kinematográf. Egyik legszenzációsabb mozgóképének a világon *A kaméliás hölgy*, mely nem csupán tárgyánál fogva, de kifogástalan kivitelével is meglepetést szerez a közönségnek. *A csütörtöki műsor* is kitűnően van összeállítva, melynek kitűnő programjában is feltűnést fog kelteni egy spanyol *bikaviadal* és a *katona fegyenc* élete.

* **Tudományos újdonságok.** *Prónai* emlékszáma szűk keretében igen plasztikus képet festett arról a félszázadosnál hosszabb állandó munkáról, melylyel *Csaplár* Benedek oly önzetlenül s oly fáradhatatlanul szolgálta rendjét s a magyar kultúrát. Bemutatja az egyszerű tanárt, minden hazafias és katolikus társadalmi mozgalom ernyedetlen szorgalmu munkását s főképen hosszan időzik a lelki ismeretes tudósnál. Részletesebben szól *Csaplár*nak még tudósok által is alig ismert főművéről: a Révai-életrajzról, mely egyike a magyar irodalomtörténet legbecselesebb alkotásainak. Pór Antal egy olyan eszteregomi érsekről irt derék tanulmányt, akitől — bár korának európaszerre ismert jeles diplomatája volt — iróink eddig össze-vissza pár sort tudtak. János ez, aki 1876. és 1878. években ült az érseki széken s akit Piacenzai-nak is neveztek, mivel odavaló volt; *Surdus*-nak vagy *De Surdis*-nak is, mivel ez volt a családi neve és *Lipóci*-nak vagy *Lipóci*-nak is, mivel *Lajos király* érdemei jutalmául neki ajándékozta a szlapon bánágban fekvő *Lipovec* várát. *Prónai* tanulmányának ára 80 fillér, Pór Antalé 1 korona 20 fillér; mindkettő megrendelhető a *Szent István-Társulat* könyvkereskedésében.

A horvátok letörése.

Justh lemond?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 11.

A mai nappal egyelőre véget ér a horvát képviselők parlamenti szereplése. A kormány taktikája bevált, a horvátok mindnyájan hazamentek a zágrábi tartománygyűlés megnyitására. Az egyszakaszos javaslat sorsa tehát biztosítva van, a részletes tárgyalás még e héten befejeződik és a kiegyezés törvényerőre emelkedik, mert az bizonyos, hogy a méltóságos főrendiház nem fog ellene obstruálni.

Távirataink:

Justh lemond?

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, öt napi távollét után tegnap Budapestre érkezett és ma reggel megjelent a képviselőházban. Érkezése után azonnal tárgyalásokba bocsátkozott *Rakovszky* és *Návay* alelnökökkel, *Wekerle* miniszterelnökkel, továbbá *Apponyi* és *Kossuth* miniszterekkel. A tanácskozáson hír szerint azt kérte tőle, hogy az elnöklést egyelőre ne vegye át, hanem engedje azt az alelnököknek. *Justh* ezen kérelem teljesítését megtagadta.

A tanácskozásról kiszivárgott ilyen híresztelések folytán a függetlenségiak a folyosókon egyre idegesebbek lettek és hangosan követelték, hogy *Justh* azonosítsa magát az alelnököknek a horvátokkal szemben elfoglalt álláspontjával.

Justh azután megjelent a folyosón, ahol többen azt kérdezték tőle, hogy átveszi-e az elnöklést.

— Átveszem még ma, volt az elnök válasza.

*Justh*ot később a disszidensek egy küldöttsége kereste fel, amelynek soraiban voltak: *Szappanos* István, *Polónyi* Géza, *Farkasházy* Zsigmond, *Csepány* Géza, *Babocsay* Sándor, *Piliszy* István és *Molnár* Jenő. A deputáció arra kérte az elnököt, hogy a házszabályokat a régi törvényes szellemben kezelje. *Justh* erre azt felelte, hogy ez természetes. A disszidensek küldöttsége még arra kérte az elnököt, hogy ne engedje meg a kiegyezésről szóló egyszakaszos törvényjavaslat címének a szöveggel való egybevonását, hogy az egyetlen szakaszt pontonként tárgyalják.

Az elnök kijelentette, hogy ez ellenkezik a házszabályokkal.

A küldöttség eltávozása után a folyosón az a hír terjedt el, hogy *Justh* lemond az elnökségről. Annyi tény, hogy az elnök nagyon el van keseredve és a mai állapotok egyáltalában nem tetszenek neki. A lemondásról szóló hír azonban még nem nyert megerősítést.

A horvát tartománygyűlés megnyitása.

Zágráb-ból jelentik: A horvát tartománygyűlés holnapi megnyitása iránt óriási érdeklődés mutatkozik. A karzat összes jegyeit már napok óta elkapkodták. A budapesti és külföldi sajtó nagy számmal van képviselve. Az összes pártok tagjai teljes számmal megérkeztek. *Medakovic* Bogdán, a horvát koalíció elnöke ma délben visszaadta *Rakodczay* Sándor horvát bán tegnapi látogatását. A horvát pártok e miatt tnagyon neheztelnek *Medakovic*sra, mert látogatásában a bán elleni bojkott megszegését látják. Valószínű, hogy a holnapi megnyitó ülésen meglepetések lesznek. Nagyszabásu tüntetést rendez a horvát szocialdemokrata-párt a holnapi délelőtti folyamán. Reggel nyolctól tizenkét óráig szervezett munkás nem dolgozik, a déli lapok tehát nem jelennek meg.

A pénzügyi bizottság ülése.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma tartott ülésén tárgyalta az 1908. évi költségvetést.

A királyi udvartartás tételénél

Szabó Kálmán azon óhaját fejezi ki, hogy a miniszterelnök hasson oda, hogy, ha már a magyar udvartartás nem lehetséges, az udvar hosszabb ideig tartózkodjék Magyarországon.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy egyetlen kínálkozó alkalmat sem fog elmulasztani az irányban, hogy a király az ország örömeire minél több időt töltsön Magyarországon.

A horvát tárcánál

Barabás Béla a miniszterelnöktől felvilágosítást kér *Frank* horvát képviselővel való érintkezéseiről és tárgyalásairól.

Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy miután a Horvátországban követendő politikára nemcsak befolyást kell gyakorol-

nunk, hanem annak irányítása is feladatunkat képezi, nagyon természetes, hogy *Frankkal*, vagy bármely politikai árnyalatot képviselő politikussal érintkeznie kell.

Az öreg honvédek nyugdíjánál

Barabás Béla indítványozza, hogy a nyugdíj két koronával felemeltessék és pedig a volt közlegényeké nyolcra tiz koronára, a tizedeseké tízre tizenkét koronára. Az igazolási eljárás azonban szigoritandó és a további jelentkezéseket be kell szüntetni.

Szell Kálmán nem tartja helyesnek a további jelentkezések beszüntetését.

Buza Barna sok visszaélést tapasztalt, ezért szigorítani kívánja az igazolást és a nyugdíj csak szegénységi bizonyítvány alapján legyen kiadható.

Wekerle miniszterelnök elismeri, hogy a mai drágaság indokolja a nyugdíjak felemelését. Hozzájárul *Barabás* propositiójához, de csak azoknak adja ki a felemelt nyugdíjat, akik igazolják, hogy tényleg rá vannak utalva, nem pedig azoknak, akik visszaélnék a nemzet kegyeletével.

A királysértő költő.

Különös reklám.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 11.

Tegnap este a budapesti főkapitányság ügyeletes tisztviselőjénél jelentkezett egy idősebb ember s elmondotta, hogy *Bóné* István a neve, szatmárnémeti születésű, ötvennégy éves volt jegyzői irnok. Nagy hajlandóságot érzett magában a poétaságra, otthagya az irnoki állását és főcsapott költőnek. Napszámra gyártotta a verseket, az utcákon szavalta és ő maga árusította épp úgy, mint annakidején *Hazafi Verai* János.

— Azért jöttem — mondotta — mert többen figyelmeztettek, hogy a verseimben királysértés van. Főjelentem hát magam és bemutatom a királysértő verseket.

Bóné István nyolcvan darab nyomtatott költeményt hozott elő a zsebéből és átadta. A fogalmazó behívta tisztviselőtársait és együtt bíralták meg a poémákat. Ahogy sorra olvasták a strófákat, az elragadtatás kiáltásai lebentek el ajkaikról:

- Hiszen ez nagy költő!
- Második *Petőfi* Sándor.
- Gyönyörű, remek!
- Micsoda rimék!
- Micsoda gondolatok!

S oda voltak az ámulattól. A székely költő pedig büszkén mosolygott. De hol vannak a királysértő versek? Azok is itt vannak. Egyiknek az a címe „Mindszentek“. Azt kesergeti el benne a költő, hogy mindenki ünnepel, csak ő nem. Neki csak akkor lesz ünnepe, ha fölakasztják a királyokat egytől egyig.

— Hát hogy irhatott ilyet? — förmedt rá a rendőrfogalmazó.

— Kérem, *Petőfi* is irt ilyesfélét. — védekezett *Bóné*.

— De az régen volt.

— Ezt is régen irtam! Akkor még a darabont-kormány uralkodott és rettentően el voltam keseredve.

— Hja, vagy úgy! . . .

„Mégis az, aki nincs megelégedve a királyokkal, nem lehet józaneszű ember, — okoskodtak a tisztviselők — vizsgáltsuk meg az elméleti állapotát!“

Lippper Gyula rendőrorvos meg is vizsgálta a költőt. A vizsgálat eredménye ez volt:

— Nagyon intelligens ember, okos feleleteket ad, bárha verseket ír . . .

És hogy irányában való becsülésének még inkább kifejezés: adjon, megvacsoráztatta. Amit a költő aztán azal hálált meg, hogy verset írt vendéglátó gazdájáéoz. A vers címe ez:

„Óda“

„dr. Lipper Gyula orvos urhoz“.

De sem az óda, sem a vacsora nem mentette meg a költőt. A nyolcvan vers közül kilencet inkriminált a rendőrség králysértés miatt.

Es ezért szegény Bone Istvánt letartóztatták. Amikor a börtönbe vezették, nagy páthosszal szavalt:

— Ez a magyar költő sorsa! Le kell tartóztatni magát, hogy hírnévre tegyen szert.

A tisztviselők drágasági pótléka.

Megszavaztatik!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Ma tárgyalta Aradváros törvényhatósági bizottsága a tisztviselők drágasági pótlék kiutalása iránti kérvényét. A pénzügyi bizottság és a tanács tudvalevőleg a következő javaslatot terjesztette a közgyűlés elé:

Szavazzon meg a törvényhatósági bizottság a 2400 koronán feüli fiztést élvező hivatalnokoknak 15, a 2400 koronán aluli fizetésű tisztviselőknek pedig 10 százalékos drágasági pótlékot, még pedig 1907. július 1-től 1908. július 1-éig terjedő időre, olyképen, hogy a január 1-éig esedékes rész egy összegben, a többi pedig havi részletekben utaltassék ki.

A javaslathoz elsőnek Révész Adolf szólott hozzá. Egy jellemző tünetre hívja fel a közgyűlés figyelmét, amely apály és dagály gyanánt jelentkezik. Ha választás forog szőnyegen, teit ház van, ha drágasági pótlékról esik szó, üres padok előtt folyik az előadás. De úgy van az a bizottsági üléseken is, hol mindenki fászik a drágasági pótlékok megszavazásától. A furcsa dilemmát az okozza, hogy hamis mederben folyik a tanácskozás és a szavazás egyaránt. Aki a drágasági pótlékokat és fizetésemeléseket nem szavazza meg, azt a tisztviselői kar ellenségének tekintti és barátjának csak úgy vallja, ha mindent megszavaz. Ez a felfogás egy erkölcsstelen motivumot vegyít bele a tanácskozásokba. Legfőbb ideje, hogy ne a szubjektív érzelmek hamis világításánál tekintsék a kérdést, hanem a város érdekelnek szempontjából. A város szegény, a pótlád magas. Igaz, hogy szegény ember kér, de még szegényebb embertől, akinek még rosszabbul esik megtagadni. A hivatalnokoknak ezt meg kellene szivlelniök.

Azonban ő sem zárkózik el a drágasági pótléktól és hajlandó a 2400 koronán aluli fizetésű tisztviselőknek 10 százalékos pótlékot megadni. De minden drágasági pótlék nem az anszientáson, nem a tehetségen, amelyek a hivatalnoki pálya lajtorjáján irányadók, nyugszik, hanem inkább a gyomor feneketlenségén. Csak a női hivatalnokok számára óhajtja megadni a drágasági pótlékot.

A tanács előterjesztésének számításánál egy kis személyvesztést konstatál, amennyiben csak a kamatot említi fel, de a tőkéről, amely közel 60.000 korona, említést se tesz. Csak abban következetes a jelentés, hogy a szegényalapról akarja kölcsön venni a hiányzó összeget, ami csakugyan kontaktusban van a város szegénységével, amennyiben magának a város szegénységi bizonyítványt állitana ki.

Müller Károly országgyűlési képviselő a tanács javaslatának megszavazása mellett emel szót. Megdrágult minden, a kenyér, a tej, a tűzifa, a tisztviselők kérelme tehát méltányos. A kereskedők és iparosok cikkek árának fel-emelésével segítenek magukon, a tisztviselőkön is segíteni kell. Ajánlja a drágasági pótlék megszavazását.

Avarffy Géza pártolja a tisztviselők kérelmét.

Mittner József hosszabb beszédben kel ki a javaslat ellen. A szegény nép nevében tiltakozik az újabb teheremelés ellen. Amikor a törvényhatósági bizottság tagja lett, mindössze 36 százalék volt a pótlád, most pedig 80 százalék.

Somló Ármin dr. elfogadja a javaslatot, de azzal a módosítással, hogy az összeget ne kölcsönből fedezzék, hanem vegyék fel a jövő évi költségvetésbe.

Müller Károly országgyűlési képviselő néhány szóval megvilágítja a kérdést. Száz forint adó után — ugymond — mindössze harminc krajcár újabb teher esik ezen a réven az adózóra. Ez nagyon csekély összeg.

Varjassy Lajos polgármester a tisztviselők érdekében szólalt fel, azt vitatván, hogy a pótlékot meg kell szavazni.

A közgyűlés végül szótöbbséggel elfogadta a tanács, illetve a pénzügyi bizottság javaslatát.

Nincs kegyelem!

A kormány az aradi pénzügyigazgatósághoz.

Árverezni! Árverezni!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 11.

Tetejébe azoknak a súlyos gazdasági bajoknak, amelyek terhe alatt az egész ország nyög: a hitelmegszorításoknak, a drága pénznek, az élelmiszerek hallatlan árnövekedésének és a teljesen pangó üzleti életnek: a pénzügyminiszter megfeszített kegyetlenséggel huzatja meg az adócsavart és az árverések özönét készül a polgárok nyakára szabadítani.

Az aradi pénzügyigazgatósághoz, amint határozott forrásból értesülünk, a pénzügyminiszter rendelete érkezett, amely az adóbehajtások körül a fokozottabb szigorúságot hagyja meg s előírja, hogy halasztásokat, részlettörlesztéseket a lehető legritkább esetekben engedélyezzenek.

Az aradi pénzügyigazgatóság a bizalmas rendeletnek hihetetlen fürgeséggel siet eleget tenni és garmadával önti a sürgetéseket az adóbehajtó hivatalok és közegek felé. Máskor is, az év vége felé, nagyobb erélylyel folytatják az adópréselést, de ilyen arányokban, mint az idén, sohase történt.

Az aradvárosi adóügyosztályhoz néhány nap óta feltűnő nagyszámmal érkeznek az adóhátralékok és a közadók módjára behajtandó követelések beszédését sürgető pénzügyi meghagyások, annak ellenére, hogy az aradvárosi adóügyosztály eddig 60000 koronával többet szedett be, mint a múlt év ugyanezen időszakig. S az adóügyosztály a szigorú meghagyásnak kénytelen eleget tenni. Eddig minden ötszáz koronán feüli hátralékra, tekintet nélkül arra, hogy az a folyó, vagy a múlt évből származik-e, folyamatra tettek a végrehajtási eljárást; valószínű azonban, hogy nemsokára sor kerül az ötszáz koronán aluli hátralékokra is.

Feltűnő az is, hogy a halasztási kérelmeket, amikor az a pénzügyigazgatóságtól függ, ezek a legtöbb esetben elutasítják. Az adóügyosztály vezetője maga is a legszigorubb eljárást kénytelen követni a halasztások körül.

Nagy nyüzsgésben vannak az adóhajduk. Van nap, amikor egy személy ellen három-négy féle tartozás miatt rendelik el a zálogolási eljárást. Másnál alig pár hete mutatták ki a hátralékot, már megindítják a végrehajtást. Elíjesztő nagy számmal vannak az árverések kitűzve, s valószínű, hogy a karácsony utáni napokban ezek közül igen sokat megfognak tartani, mert a pénzügyminiszter rendelete folytán az irgalomnak és a méltányosságoknak kevés szerepe lehet. Peregni fog a dob, — s az év utolsó napjain, Wekerle Sándor pénzügyminiszter kegyelméből, lehuzzák a közönségről azt a keveset, a melyet ennek a szerencsétlen esztendőnek száz baja még meghagyott.

S kettősen esik a baj az Aradhegyalja szőlőbirtokosaira is. A pénzügyminiszter rendeletileg utasította az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy a szőlőfelújítási kölcsönök esedékes amortizációs részleteit, melyek közadók módjára szedhetők be, teljes szigorúsággal hajtsák azonnal be. E rendelet alapján most a pénzügyigazgatóságok körlehetetlenül járnak el az adóssokkal szemben. Az Aradhegyalja szőlőbirtokaira mintegy két millió korona felújítási kölcsön van betáblázva. November 1-én voltak esedékesek a kölcsön részletei s azokat már mostan a legerélyesebben „szorgalmazzák.“ Árverések eddig, tudomásunk szerint, nagy számmal kitűzve nincsenek, de a behajtások szokatlan nagy számu sürgetése, ugylátszik, azokat is hamar bekövetkezendővé teszi.

Kövér Gusztávot elítélték.

Ezer korona pénzbüntetés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 11.

A budapesti büntető járásbírósnál — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — Kürti József járásbíró ma délelőtt folytatta a hamis tanúzásra csábítás vétségével vádolt Kövér Gusztáv földbirtokos és Keller István dr. fővárosi ügyvéd és orsz. képviselő bűnügyének tárgyalását.

A bíró a tárgyalást megnyitva első sorban a lakásán kihallgatott Lakenbacher Ferencné, szül. Nagy Irma tegnap este felvett kihallgatási jegyzőkönyvét ismertette. Tanu elmondta, hogy Kovács Gusztávot ismeri s mindig azt hitte, hogy a feleségével együtt lakik ott az Amazon-utcai házban. Emlékezik rá, hogy egy alkalommal férje egy 100 koronást hozott haza, megemlítve, hogy ezt Kovácstól kapta, mert szivességet tett neki s elment a rendőrségre. Hogy ő erre megjegyzte volna: hogy „ebből baj lesz!“ már nem tudja. Férje máskor is kapott Kovács Gusztávól szivességeket pénzt. Hogy Keller dr. és Kovács rávették férjét a hamis tanúzásra, ezt csak férjétől tudja, ez beszélte el neki.

Keller István dr. kéri tanuként beidézni Zoltán Sándort, a Magyar Színház titkárát. Es a tanu igazolni fogja, hogy Lakenbacher Ferenc és Pécsi Ágnes folyton azzal ijesztgették Holub Máriaát, hogy idegen férfiak járnak a házhoz kémkedni. Kövér — akivel Holub Má-

ria ezt a hírszélést közölte — elmondta Lakenbachernek ezt a taktikáját a tanúnak, aki erre egy det-kívvel őriztette a házat, különösen pedig a házmestert. A detektív egy hét leforgása alatt idegen embert nem látott a ház körül, ellenben Lakenbacher viselkedését — aki még ezen a héten is ijesztgette Holub Máriát — nagyon is gyanusnak találta és észrevette, hogy Lakenbacher és Pécsi Ágnes nagyon gyanus dolgokban spekuláltak. Pécsi Ágnes ezért Holub Mária november 1-én el is bocsátotta a szolgálatából. Pécsi Ágnes ekkor Csacsérkai Jánoshoz, Kövér Stefánia-úti háznak házmesteréhez szállásolta be magát, hogy Kövér családi viszonyait tovább is kémlelhessen és ezt Lakenbacher Ferenccel együtt a saját javukra kamatoztassák.

Nagy Emil dr. védő hozzájárul Keller dr. indítványához s a maga részéről kéri Nada Sándor hírlapírónak kihallgatását arra, hogy Jankovics Jenő, a hercegnő ügyvédje ezen ügyből országos botrányt akart csinálni csak azért, hogy az ellenfelének, Kövérnek ügyvédjét engedékenységre bírja, továbbá, hogy Jankovics dr. pénzt ígért Szegedy Ferenc házmesternek.

Sándor Jenő dr. ügyészi megbízott ellenzi a tanúk kihallgatását, mert nem látja, hogy a teendő vallomások a vád tárgyával összefüggésben állanak.

A bíró a vádlott és a védő kérelmét elveti, mert a hivatkozott tanúkihallgatások nem képeznek ügydöntő körülményeket. Azt a tényt bizonyítanak esetleg a hivatkozott tanúk, hogy Lakenbacher és Pécsi Ágnes zsarolni akartak. Ennek bizonyítása pedig egy másik per keretében farozik.

Nagy Emil dr. semmisségi panaszt és felfüggetlést jelentett be a bírói végzés ellen.

A bizonyítás ezzel be lévén fejezve, a perbeszédre került a sor.

A perbeszéd után a bíró meghozta az ítéletet, mellyel dr. Keller Istvánt *felmentette a vád alól*, ellenben Kövér Gusztávot hamisítványra csábítás vétségeért 1000 kor. *pénzbüntetésre ítélte a 92. §. alkalmazásával*. Az ítélet indokolása szerint Keller dr.-ral szemben Lakenbacher egyedüli terhelő vallomásán kívül más terhelő adat nem merült fel, erre pedig bírói marasztaló ítélet nem alapítható. Kövérrel szemben bejáró ítélet nyert a vád s ezért őt büntetlen elölétére s arra való tekintettel, hogy mások befolyása alatt állott, vagyoni viszonyának megfelelőleg a 92. §. alkalmazásával kellett büntetni. Az ügyészi megbízott megnyugdott, Nagy Emil dr. és Kövér Gusztáv felebbeztek a felmentésért.

Amiről beszélnek.

Othello az ágy alatt.

Arad, december 11.

A villogó tőr, amelyet a boszuért lihegő spanyol grand egymásután ötször szokott beledöfni a gaz csábító kebelébe, teljesen idejét mulatta. A modern technika vívmányai sikeresen küszöbölték ezt a véres rekvizitumot, amelyet manapság már a legspanyolabb grandok sem használnak, mert végeredményben az emberi vér fölötté utálatos dolog. A gaz csábító manapság egy két nyaklevest kap, a törvényszéken pedig megindul a válópör, amelynek költségei a bűnös felet terhelvén, a megsértett férj becsület teljes reparálást nyer.

Vannak azonban férjek, akik nem képesek a kor szellemét megérteni és akik a legnagyobb mértékben düh-képesek, amennyiben reájönnek, hogy k. nejük ónagsága ravasz fondorlattal és egy másik férfival megcsalja őket. Ezek a konzervatív urak rendszeren állandó megfigyelés alatt tartják a felesé-

güket. Mindennap megesketik őket, hogy nem csalnak, sőt a teljes bizonyosság okából képesek a legnagyobb áldozatra is. Az alábbiakban egy ilyen áldozatkész urról lesz szó.

Az áldozatkész ur egész fiatal ember, aki csak nemrégiben vett nőül egy igen csinos babát. A férj most érte el 21-ik életévét, az asszonyka pedig még a 18-on sincs túl. A férj magánhivatalnok, az asszony ellenben megfoltozza a férj fehérműit.

E kitűnően sikerült személyleírás után áttérhetünk azon körülmény taglálására, hogy a férj hivatalában egy másik egészen fiatal ember is dolgozik. Ahá, — mondják önk, — ez lesz az a bizonyos csábító kigyó. És tényleg nem is tévednek. A kigyó a másik fiatalember volt, még pedig a férj segítségével. A férjet ugyanis október 1-én behívták két hónapra katonának, ami igen kellemetlen ügy, ha odahaza egy fiatal asszony szomorkodik. A férj tehát felkérte hivatalnoktársát, hogy a császári és királyi közös hadsereg folytán beálló özvegyiség ideje alatt vigasztalja az asszonyt. És úgy is lón.

A két hónap letelt, a férj hazakerült és megkérdezte az asszonyt:

— Ugye, nagyon sajnáltál?

Aki a féltékeny emberek lélektanát ismeri, az tudja, hogy akármilyen felelet következik erre a kérdésre, mindenképen rossz hatást idéz elő. Ha az asszony igennel felel, akkor az a legnagyobb mérvben gyanus, mert az asszony ezzel akarja leplezni hűtlenségét. Ha nemmel felel: akkor meg természetesen kitér a vihar. Az asszony tehát igent mondott, minek folytán a férj elhatározta, hogy megvan csálva. Elhatározta továbbá, hogy a csábítót megfogja ölni.

Tegnapelőtt történt, hogy a férj előre megfontolt gyilkossági szándékkal már korán délután hazament a hivatalból és bebújt az ágy alá. Bebújt és várt, még pedig sikeresen, mert kis vártatva megérkezett a felesége is, még pedig a csábító kigyó kíséretében. A csábító kigyó leült a dívánra, az asszony szintén. A csábító kigyó éppen fülcimpacsokolási műveletet akart elkövetni, amikor az ágy alól valami neszt hallott és megpillantotta ott az összezsugorodott Othellót. Félbenhagyta tehát az asszony fület és irodaomról kezdett beszélni.

— És beszélt. Ludiszavlyevits Bude, Supiló és társaik méltán eicsodálkoztak volna, ha ezt az obstrukciós csevegést hallják. Hat órától kilenc óráig szenvedélyesen beszélt a kigyó Jókai Mórról. Azután kijelentette:

— És most áttérek beszédem tulajdonképeni tárgyára, a polgári jótékony nőgyelet reájának leírására.

Az ágy alól halk nyöszörgés hallatszott. Tíz órakor, amikor a lovasut ügye került megbeszélés alá, a nyöszörgés jóval konkrétebb formát öltött. Fél tizenegyre, amikor az udvarló az aradi sajtóviszonyokról kezdett csevegni, az ágy alatt hangos jajgatás tört ki. Végre, tizenegy órakor megszólalt az udvarló:

— És most vjőjjön ki az ágy alól! Az ülést ezennel bezárom.

A férj kibújt az ágy alól, megtapogatta fájó tagjait és két pofont kapott a feleségétől. Enyyi a rideg tény.

A gyengébbek kedvéért kijelentjük, hogy a férj nem gyilkolta meg a csábító kigyót ilyenek a modern Othellók.

HIREK.

Átalakítják

a pénzügyigazgatósági palotát

Arad, december 11.

Már többször hangzottak fel panaszok arról a viszás helyzetről, amely az aradi pénzügyigazgatóság és jószágigazgatóság hivatalában uralkodik. Tény, hogy a hivatali helyiségek legnagyobb része sem egészségi, sem ad-

ministratív szempontból nem felelnek meg a követelményeknek. A hivatali helyiségek mindennek inkább nevezhetőek, mint szobáknak. Csupa apró sötét zugból állanak úgy az adóhivatal, mint a jószágigazgatóság helyiségei, amelyek így nem felelnek meg rendeltetésüknek. Eltekintve ettől, az egészségre is rendkívül ártalmasak ezek az úgynevezett szobák, melyekben valóságos dögvész-levegő nehezedik a hivatalnokokra.

Ez a körülmény egymagában véve is a legkeményebb kritikát hívja ki, de hozzájárul még ehhez az is, hogy a helyiségeket a lenetű leggyatrábban világítják. Téved, aki azt hiszi, hogy akár az adóhivatal, akár a jószágigazgatóság hivatalaiban villanyvilágítással, vagy gázzal világítanak. Petróleum lámpával, sőt néha gyertyával szolgáltatják a fényt a robotoló hivatalnokoknak, akiknek szemé természetesen megsínyli az állam eme tulságos takarékoságát.

Nemcsak a tüdővész réme, de ezzel együtt a megvakulás veszélye is fenyegeti az állam szorgalmas munkásait, nem is csoda tehát, hogy nemrégiben, megelégedvén szomorú helyzetüket, maguk kértek orvoslást a türethetetlen állapotokra.

Kérelmük, mint értesülünk, most meghallgatásra talált, miután a felettes hatóságok maguk is belátták, hogy a helyzeten segíteni kell. A pénzügyminiszter ma leiratot intézett Farkas Győző pénzügyigazgatóhoz és Csernovits Diodor dr. jószágigazgatóhoz, amelyben elrendeli, hogy a hivatalos helyiségeket *sürgősen alakítsák át*.

A tisztviselők között természetesen nagy örömet keltett a pénzügyminiszter rendelete, amely a visszás állapotokon segít és megmenti őket az egészségtelen levegő és a szemrontó világítás veszélyeitől.

Értesülésünk szerint az átalakítási munkálatok már legközelebb megkezdődnek és ezeknek tartamára a hivatalos órákat délutánról délelőtre helyezik át, vagyis egyfolytában reggel nyolctól délután két óráig fogják tartani úgy az adóhivatalban, mint a jószágigazgatóságnál.

— Uj v. b. t. t. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A király Kazy Jánost, Bars megye nemrég nyugalomba vonult főispánját valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

— Kohner Agoston meghalt. *Budapestről* jelentik: Kohner Agoston nagybíró, a Kohner Adolf és fia cég főnöke hatvanegy éves korában meghalt. Az ő hunyt a III. oszt. vaskorona rend lovagja, az angol-osztrák bank vezértanácsosa, Pest megye törvényhatósági bizottságának tagja volt.

— A hollandi anyakirálynő balesete.

Hágából jelentik: Az anyakirálynő tegnap majdnem szénegázmérgezés áldozatává lett. A hálószoba kemencéjéből ugyanis éjjel szénegáz tódult ki, amelytől a királynő elájult. Szerencsére egy szolga benyitott, aki azután a királynét az előhívott udvari személyzet és egy orvos segítségével eszméletre térítette. Ha a szolga egy órával később jön, a királynőt már halva találta volna. A királynő most már minden veszélyen túl van.

— Egy táblabíró halála. *Budapesti* tudósítónk táviratozza: *Lehotzky Kálmán* v. b. t. t. a pozsonyi ítélőtábla elnöke, aki a híres tengerszem perben magyarországot képviselte, ma Budapesten a Schwarzer intézetben meghalt.

— Kóburg Lujza panaszai. Egy fővárosi estillap párisi tudósítója beszélgetést folytatott *Kóburg Lujza* hercegnővel, akit a *Mattasich-Keglevits* botrány után most újból emlegetnek

abból az alkalomból, hogy édesanyja ékszerait elárverezik. A hercegnő két szobás lakást bérel egy harmadrangú szállodában. Nagyon örvendett a látogatásnak és elmondotta, hogy élete csupa zaklatás és izgalom. Járadéka bíróság le van foglalva, úgy az az ötvenezer frank, amelyet atyjától huz, mint az a nyolcvanezer frank, amelyet Kóburg hercegtől kap. Az, hogy édesanyja ékszerei veszedelemben vannak, szomorú valóság, mert az ékszereket csakugyan elakarják árverezni Brüsszelben. A hercegnő itt annyira elrészegedett, hogy sírásban tört ki. Elpanaszolta, hogy atyjának hatszáz milliója van és idegenekre pazarolja vagyonát, de ő azért hűséges leánya marad és reméli, hogy jönni fog valamely szerencsés fordulat, amely mai nyomoruságos helyzetéből kiragadja. A bécsi *Dorotheumban* minden jószágát le van foglalva, közte anyjának és nagyatyjának képei, amelyeket azért sajnál, mert a magyar nemzeti múzeumnak akarta azokat ajándékozni.

— Az osztrák postások sztrájkja. Bécsből jelentik: Holnap a postahivatalnokok egy része, a postamesterek és a postaszolgák megkezdik a passzív rezisztenciát.

— Egy elmeorvosintézet botránya. Párisból táviratozzák: Egy marseillai elmeorvosintézetben a napokban hirtelen meghalt Tailler zeneszerző és egy variété színház volt karmestere. Anonym feljelentésre az ügyészség vizsgálatot indított és megállapította, hogy Taillert az ápolók, midőn meg akarták költözni, megfojtották.

— Nincs üzlet! Különösen a fapiacon nincs. Az erdő-árveréseken, amelyeknél rövidesen frült árak vertek föl a licitálók, most egyáltalán nincs ajánlat. Így történt ez az Aradmegyében levő pernyesti erdők fakészletének eladása dolgában. A lippai főerdőhivatalban december 9-ére volt kitűzve az árverés a tótváradí m. kir. erdőgondnokság pernyesti erdejében levő 161.150 koronára becsült fakészletének eladására, azonban ajánlattevők hiányában megtartható nem volt. A fapiacon minden csendes. . .

— Lövey Mándor — öngyilkos? A B. H. írja: A mai esti lapok jelentették, hogy a váci-köruti Páris-szállóban föbe lőtte magát Lövey Emánuel pozsonyi kereskedő, a kit a mentők haldokolva vittek a Rókus-kórházba, a hol aztán ma este meghalt. Az öngyilkosról ma éjjel kiderült, hogy nem azonos Lövey Emánuel pozsonyi kereskedővel. Az öngyilkos Lövey Mándor aradi nyomdász, a ki az *Aradi Közlöny*-nek már husz éve tördelője. Lövey ezelőtt négy nappal váratlanul hagyta el Aradot, állítólag egy nőismerőse társaságában. A dolog feltűnést keltett, mert Löveyt Aradon jól ismerték. Felesége előkelő családból származik. Elutazása után állítólag a nyomdászpénztárban nagyobb hiányt fedeztek föl. Löveyt fölizzoltatták, hogy a hiányt fedezze s miután a fölizzoltás eredménytelen maradt, tegnap följelentették. Valószínű, hogy e miatt lett öngyilkossá. Lövey holttestét már beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe. Az aradi rendőrség táviratilag kereste meg a budapesti főkapitányságot, hogy az öngyilkos tényleg Lövey e? Válasz lapunk zártáig nem érkezett.

— Egy új királyi herceg. Münchenből táviratozzák, hogy az ottani büntetőbírósnál Will János harmincöt éves házasságát, egy tíz tagból álló családban fejt, különböző csalások miatt vonták felelősségre. Will, aki Barum grófnak adta ki magát, többek közt Seidl gyárostól 8000 koronát csal. Midőn Seidl pénzt követelte tőle, Will a panaszost nevével együtt Bécsbe csalta s ott megmutatta nekik a Hofburgot és a Belvedere-kastélyt és ez utóbiban azt a szobát, amelyben született, mert ő — mondotta zokogva — *Ferenc Ferdinánd kir.*

herceg és grófi dínevet csak inkognitójának megóvása végett viseli. Büntársainak egyikét mint Ottó kir. herceget mutatta be. A vádlott védekezése olykor derűs jeleneteket idéz elő. A vádlott mint lelkész is szerepelt és bevallotta, hogy misét celebrált, hogy gyóntatott és áldást is osztogatott, sőt azt mondotta a hívőknek, hogy olyan áldást, mint ő, egyetlen más pap sem osztogathat. Will még mindig azt állítja magáról, hogy ő Ferenc Ferdinánd kir. herceg, de büntársai megvallották az igazságot.

— Fellázadt munkások. *Bloemfontein*-ből táviratozzák: Azt az 500 benschülőt bányamunkást, akik, mint tegnap jelentették, fellázadtak és a bányában véghezvit: nagymérvű pusztítások után Kroonstadba menekültek, az üldözősükre kiküldött rendőrcsapat utólrerte, elfogta és Kroonstadba kísérte, ahol a főcinkosokat pénzbüntetéssel, amely behajthatatlanság esetén fogságra változtatható, büntették meg.

— Lezuhant gyorsvonat. *Schneimüllentől* (Németország) táviratozzák: A posen—kreuzi vonalon fekvő Miata állomás pályaudvarán eddig ismeretlen okokból egy gyorsvonat lezuhant egy meredek töltésről. Mindazonáltal senki sem sebesült meg súlyosan és 10-15 utas sebesült meg könnyebben. Egy újabb jelentés szerint a mozdony és a postakocsi felborultak. Posenből segélyvonat indult. Részletek hiányoznak.

— A Nobel díj nyertesei Stockholmból táviratozzák: Oszkár király elhalálása miatt a Nobel-díjak kiosztásánál elmaradt a szokásos ünnepség. Díjat kapnak a fizika előmozdításáért *Micholson* (Chicago), kémiaért *Buchner* (Berlin), orvostudományért *Lavoran* (Páris), irodalmi díjat *Kipling* (London)

— A finom marha. Egy országgyűlési képviselő, aki mérnök is egyúttal (a nevét nem akarja kiírni), mesélte el a Házban: Egy vidéki városban kórházat építettek, s ő, mint akkori városi mérnök, nézegette a munkálatokat. Egyszerre csak odafordul az egyik munkáshoz s így szól hozzá:

— Hallja e barátom, itt valami hiba történt a cserepezésben.

A munkás megvetően néz végig az előtte ismeretlen férfin s pipáját a másik sor fogaira tolván, csak így félvállról kérdezi:

— Hát osztán me' rossz?

— Azt már megmagyarázni fölöslegesnek tartom, de annyi bizonyos, hogy a cserepezés hibás.

A munkás egyet ránt a vállán.

— Ugyan no, nem ért kend aho', mert az ur aho' laikus.

A mérnök kissé meghökkenve hallgatta ezt a váratlan kijelentést. De utóbb tréfára fogta a dolgot, s megkérdezte az öreget:

— Hát tudja maga, mit tesz az a szó: laikus.

— Má' hogyan tudnám, — hát azt teszi parasztosan, hogy — *marha . . . de úgy félnomabb.*

— Leégett parlament. *Wellington*-ből táviratozzák: A parlament palotája tegnap hatalmas tűzvésznek esett áldozatul.

— Felmentett apagyilkos. *Kecskemétről* írják: Bársony Sándor nagykőrösi gazdálkodó örökösen bántalmazta családját és feleségét többször véresre verte. Egy alkalommal, midőn Bársony szintén verte feleségét, Ferenc nevű fia édes anyja védelmére kelt és atyját egy puskalövessel leterítette. Az apagyilkos legény felett tegnap ítélkezett a kecskeméti esküdt-bírószék és verediktjében a fiút nem büntönek mondotta ki és ez alapon a törvényszék Bársony Ferencet felmentette. Az ítélet jogerős.

— Köszönetnyilvánítás. Bold özv. *Rottenberg* Lipótné urnó elhalálása alkalmával *Kell* Dávid és családja 10 koronát adományozott koszorúmegváltás címén az *Első aradi betegség-élelő és temetkezési egyesületnek*, amely nemeslelkű adományt a legcsodálatosabb köszönetét fejezi ki *Kohn S. N.* elnök.

— Karácsonyra élőhalak vízben, halak jégen, déli gyümölcs, szőlő, cukorka, narancs és citrom ládászámra és kóser felvágott és tormásvirsztli *Breger I.* cégénél Szabadság-tér 4. sz. a. Csütörtök délután mindenkor nagy hal kiállítás a legszebb és legnagyobb élőhalakból u. m. tok, harcsa, fogas, kecsge, ponty. Árak

40 krajcártól feljebb különként. A finom fajta halak ünnepnapok előtt megrendelhetők. Péntek estétől szombat este 5 óráig zárva, vasárnap egész nap nyitva. Tengeri halakat nem tartok, mert néhai. Brück dr. véleménye szerint az nem magyar gyomorba való. Nem is élvezhető. Városi és megyei telefon 615. Vidéki rendeléseket pontosan és lelkismeretesen eszközik.

— Felhívjuk olvasóközönségünk b. figyelmét lapunk mai számában közzétett Singer Co. R. T. hirdetésére, mely tanulságos tárgyánál fogva méltán figyelmet érdemel.

— Feledhetetlen karácsonyi ünnepe lesz annak, aki szeretettel jóvótából, legkedvesebb karácsonyi ajándékját, valamelyes szép ékszer-tárgyat *Weinberger* Ferenc jóhírű és népszerű ékszerészünk üzletéből Arad, Andrassy tér 20. kapja. Az bizonyára boldog karácsonyi ünnepekre ébred. Leltári áron árusítja tulhalmozott ékszer, óra és ezüst árult, ragadja meg mindenki a jó alkalmat, hogy kevés pénzért, maradandó szép emléktárggyal lepje meg szeretteit. Városi és megyei telefon 489.

— Rovarpor, bolhak, legyek, poloskák, svábot ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

Öt galambért — hat hónap.

Arad, december 11.

Jogász körökben évek óta nagy a panasz a magyar büntető törvénykönyvnek a betöréses lopásra vonatkozó túlszigorú rendelkezése ellen. A törvény a bíró kezét megkötö, amikor ilyen esetekben a minimális büntetést hat havi börtönben állapítja meg. Nagy igazságtalanságok és méltánytalanságok származnak ebből, mert egyes esetekben, amikor a vádlott 8-14 napl fogház büntetést érdemelne, a bíró kénytelen a törvény teljes szigorával lesújtani. Legújában a kir. ügyészségek az ilyen esetekben humanus felfogást gyakorolnak, amennyiben az elítélteket, — más jogorvoslás hiányában — királyi kegyelemre ajánlják. Csakis ilyen uton lehet a büntetést kellő mértékre leszállítani.

A büntetőtörvénykönyv kidolgozás alatt álló novellája ezeket a sérelmeket már orvosolni fogja.

De nemcsak Magyarországon, hanem az egész művelt világon mindenütt küzdenek a törvényben gyökeredző méltánytalan rendelkezések ellen. A Jogtudományi Közöny vasárnap számában olvassuk, hogy Amerikában Colorádó állam egyik városában egy Lindley nevű bíró meghonosította a Juvenile Court, az ifjúkoru bűnösök külön bíróságát, ahol ezeknek bűncselekményét sokkal enyhébb beszámítás alá vonják és megtörtént, hogy Lindley bíró egy esetben, amikor azt látta, hogy nem elvetemült bűnös van dolga, a már meghozott marasztoló ítéletét megsemmisítette és a vádlottat felmentette.

Ilyen esettel foglalkozott tegnap a nagyváradí kir. ítélőtábla II. számú büntetőtanácsa. *Kocsis* Lajos 18 éves síhedert, amiatt, mert Aradon a múlt év november hó 27-én, egy elzárt ketrecből 5 galambot 5 korona értékben ellopott, az aradi kir. törvényszék hat havi börtönbüntetésre ítélte. A kir. ítélőtábla, tekintettel arra, hogy a törvényszék ugyanis a legkisebb büntetést alkalmazta, hozzájárult az első bíróság ítéletéhez.

Kocsis Lajost az ügyészség királyi kegyelemre fogja ajánlani.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, december 11.

Amerika háromnegyeddél olcsóbb. Kevés forgalom. Változatlan árak.

Az árak 50 különként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza áprilisra . . .	13.25—13.26	13.34—13.35
Zab áprilisra . . .	8.62—8.63	8.62—8.63
Rozs áprilisra . . .	12.43—12.44	12.50—12.51
Tengeri májusra . . .	7.50—7.51	7.52—7.53

Zárul 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	632.50
Magyar hitelrészvény	633.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	670.50

Meglepi a szülőket ³⁸⁹⁵

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolkórban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsió feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket,

erősíti a csontokat

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni!

és elősegíti fejlődésüket. Ily rendkívüli gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotórészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermekek is könnyen emésztik.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszertárban.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Egy előfizető. (Arad) Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára, mint minden évben, az idén is még dúsabb tartalommal fog megjelenni.

Előfizetőink karácsony és újév hetében kapják meg.

IDEGENEK ARADON.

— December 11. —

Központi szálloda. Bonyhády Géza birtokos és neje Hajduböszörmény. — Vannay Jenő dr. kir. közjegyző Temesvár. — Kriehaber Adolf dr. ügyvéd Budapest. — Namesny Mihály dr. megyei ügyész Temesvár. — Nagy Károly magánzó Budapest. — Mehöl Arnold műépítész Temesvár. — Liftis János kir. munkás bizt. pénztár igazgató Borossebes. — Schiller József vállalkozó Pápa. — Fürst Ignác gabonaügynök Budapest. — Winkler József gyáros Szeged. — Winkler Sándor dr. gyáros Szeged. — Jonasi Péter urad. intéző Berkes. — Fahn Zoltán utazó Bécs. — Banyász Mór utazó Temesvár. — Sobodka Adolf utazó Bécs. — Brand Henrik utazó Podgörze. — Márkus Dezső utazó Budapest. — Schwarz Vilmos utazó Budapest. — Schwarz Fülöp utazó Budapest. — Schwarzenberg Dezső utazó Budapest. — Deutsch Mór utazó Budapest. — Fischer Miksa utazó Budapest. — Sámson Nathán utazó Kolozsvár. — Berán Emil utazó Bécs. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Weisz Emil utazó Budapest. — Vadasi Ignác utazó Budapest. — Teninger Gyula utazó Budapest. — Schlösinger Károly utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Pessina István ezredes Temesvár. — Kunofsky Jenő birtokos és neje Nagyanya. — Pósa Andor mérnök Szabadka. — Zsellér Viktor mérnök Szabadka. — Gerő Sándorné hivatalnok neje és leányai Okigyós. — Balla Ferenc kataszt. mérnök Losonc. — Halász József dr. ügyvéd és családja Budapest. — Hubert Odön kereskedő Miskolc. — Barát István lelkész Nagyvárád. — Fodor Kálmán lelkész Nagyvárád. — Szarvas Miksa főkönyvelő Szeged. — Gaál Mór hivatalnok Szeged. — Tauszig Béla kereskedő Békés. — Schwimmer Miklós vendéglős Szt. Miklós. — Rózsa Bandi mérnök. — Mocsári Árpád intéző Sarkad. — Székely József magánzó és családja Szászváros. — Görbe Sándor titkár Temesvár. — Lina Ferenc gazdálkodó B. Gyula. — Olop Sándor gazdatiszt és családja Győr. — Horvát Odön vasúti hivatalnok Kassa. — Lovas Aladár kereskedő Nagyszőlős. — Steiner Bernát kereskedő Nagyszőlős. — Bauer Vilmos gazdálkodó Lugos. — Keresztury Aurél dr. orvos Szászrégen. — Nyári Lajos mérnök és neje Szászrégen. — Szőke Imre birtokos és neje Baja. — Huszti Pál hivatalnok és neje Fehértemplom. — Faragó Samu nagybérlet Miskolc. — Melka Vilmos

bornagykereskedő Miskolc. — Faludy Andor utazó Budapest. — Hevesy Zsigmond utazó Budapest. — Göbel Ede utazó Budapest. — Bener Gusztáv utazó Budapest. — Dénes Leó utazó Budapest. — Preisinger Ignác utazó Budapest. — Geigel Simon utazó Budapest. — Angyalffy Károly utazó Budapest.

Vass-szálloda. Pravezor István p. főnök Budapest. — Tarján Vilmos utazó Budapest. — Havas Benő utazó Budapest. — Peller János újságíró Székesfehérvár. — Hunyadi Elek utazó Budapest. — Zombori Sándor utazó Budapest. — Varga Imre gazda Borkut. — Herman Béla hivatalnok Halas. — Sáfány Pál iparos Nagylak. — Hodi Péter gazda Hódmezővásárhely. — Horemus János tanító Mindszent. — Sóvagy Jenő utazó Budapest. — Kelemen Kálmán utazó Budapest. — Róth Béla utazó Budapest. — Gelbayer Fülöp nyomdász Z. Egerszeg.

Nemzeti Színház

Csütörtök, 1907. évi december hó 12-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

Lippichné Zikó Ilma felléptével

Az államtitkár ur.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bisson.

SZEMÉLYEK:

De La Mare	Szendrey M.	Gentli	Ujj Kál mán.
Bouquet	Várnay J.	Pingouin	Kulcsár L.
Lambertin	Dely Lajos.	Gilberte	H. Körösey
Lardilac	Horváth S.	Suzanne	L. Zikó I.
Bünel	Faludy K.	Adél	Benkóné.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Csütörtöki műsor:

1. A tengerészleltől.
2. Megzavart fürdő.
3. Fácántenyésztés.
4. 2000 megtöredő pénz nélkül. (Először.)
5. A hatodik érzék. (Először.)
6. Mikor az ördög mulat.
7. A négy éves bősű.
8. Egy bikaviadal.

Előadás kezdete 5, 6 és fél, 8 és fél órakor.

Cukrászda.

WILTTER.

Jó hírnév!

és a fogyasztó közönség helyes izlésére vall, hogy pezsgőnk rohamosan terjed és nagy keresletnek örvend.

Az Aradi „Filharmonia” Egyesület

által

1907. évi december hó 15-én délután 5 órakor

a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében

a cs. és kir. 33 ik gyalogezred zenekarának közreműködésével, Zeiner Sándor ur vezetésével rendezendő

második

filharmoniai hangverseny

műsora:

1. VOLKMANN Róbert: „Vis-grád,” öt magyar zenevázlat (hangszerelte Buttykay Ákos.)
 1. A lovag.
 2. Komoly menet.
 3. A hársak alatt.
 4. A jósnő.
 5. Szolimán.
2. BEETHOVEN: III. Szimfonia op. 55. („Eroica”)
 - I. Allegro con brio
 - II. Adagio assai (Marcia funebre)
 - III. Allegro (Scherzo)
 - IV. Allegro molto (Finale).
3. a) OLE BULL-SVENDSEN: Norvég pásztorki imája.
b) KJERULF HALFDAN: Bölcsődal.
4. WEBER: „Büvös vadász” nyitány.

A hangverseny délután 5 órakor kezdődik.

Jegyek 6, 5, 4, 3 és 2 koronaért W-isz és Klein modern könyv-, papír és zenemű-kereskedésében (Minorita-palota) és a hangverseny előtt a pénztárnál kaphatók.

Steckenpferd-Liljomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszerpattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógyszertárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1045

24-1907. kpv.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy az 1908. évre érvényes bíró országos képviselő választók névjegyzékének a mai napon véglegesen megállapított egy hiteles példánya az 1899. évi XV. t.-cz. 150. §-nak megfelelően Beles János kir. közjegyzőnél Aradon letétetett, s kitől a névjegyzékre vonatkozólag a szabályszerű díjak mellett, egyesek részére másolatok, kivonatok, bizonylatok és hitelesítések kivehetők.

Arad, szab. kir. város központi választmányának 1907. évi december hó 6-án tartott üléséből.

Kiadta:

Kádas Kálmán főjegyző.

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

773

árusítunk.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája és
fényképezési cikkek raktára
ARADON.

Karácsonyra!

Diszlevél papírok
Billet de Corresp.
Disztollszárak
Disztintatartók
Disz írómappák
Emlékkönyvek
Levelező-lap albumok
Képkerekek
Írókészletek
Ezüst tollszárak
Aranytollak tintatar-
tánnyal és még sok
más remek kivitelű
ajándéktárgy

rendkívül szép vá-
lasztékban, a legna-
gyobb tekintettel a
házas iparra.

Remek képirók

Heliogravurjai

5-30 koronáig

Fényképező gépek

és fénykép cikkek nagy választéka
eredeti gyári árak mellett.

Saját légszeszerőre berendezett

≡műkönyvnyomdában≡

készülnek a divatos

2887

Isabey névjegyek

francia Block betűkkel.

Ajánlatos a névjegyeket idejében
megrendelni, mert újév felé, munkatorlódás
következtében legjobb akarat mellett sem
lehet a munkára kellő időt fordítani.

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája
és fényképezési cikkek raktára.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség b. tudomására hozni, hogy a mai
kornak teljesen megfelelő vizvezeték
berendező-műhelyt nyitottam, hol
mindennemű csatornázást, vizvezeték,
fürdőszobát, angol klosetteket, vízfűtés, ace-
tulin és Benoid-felszerelést és vezeték
minden fajtájú szivattyukat, hőmérő-
és szivattyuk javítását és készítését el-
vállalom.

20 évi tapasztalatom, valamint 11
évi aradi működésem biztosítékot nyújt
tisztelt rendelőknek arra, hogy az elváll-
alt munkát szakszerűen, pontosan és
lelkismeretesen, a lehető legolcsóbban
eszközölöm. 2532

Ugyane szakba vágó munkák jó kar-
ban tartását általában elfogadom.

A n. 6. közönség b. pártfogását kérl,
kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerező-mester

Petőfi-utca 4. sz.

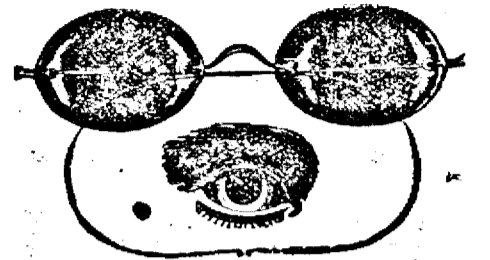

Elsőrendű látyszerész üzlet.

DICK SAMU

órák és látyszerész

Arad, Andrásy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két
évi jótállás mellett a legolcsóbb áron.
Raktáron tart mindennemű színházi látcsö-
veket a legkülömbözőbb kiállításban, leg-
finomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szem-
üvegek arany, ezüst, nickel és tekenő-
béka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmérők-
ben, bor, must és szesz részere, to-
vábbá mindenféle hőmérők, minden-
nemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsüptetők or-
vosi rendelet szerint azonnal ké-
szítetnek.

Ingyenes műhimzési tanfolyam.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű hölgyközönséget,
hogy helyben József főherceg-ut 9. szám alatti
üzlethelyiségünkben i. hó 11-től kezdődőleg a sa-
ját gyártmányu gépeinken végezhető összes kézimunkák-
ból u. m.: laposhimzés, zsinor és monogramhimzés, appli-
catio, ür, áttört és szmyrna munkák s ezzel kapcsolatban
mindezen kézimunkákból kiállítást rendezünk.

A tanfolyamon mindenki teljesen díjtanulul vehet
részt. A fentemlített kézimunkák rövid pár nap alatt tö-
kéletesen elsajátíthatók.

Tisztelettel

Singer Co. R. T.

2915

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztát-
lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párizsi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, ke-
resztel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

○ Ovadjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.
A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket vessék
keszű és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

213

HAJÓS ÁRPAD gyógyszerárán

Arad, Andrásy-tér 22., a megyeházával szemben,

továbbá Büdös Kötöny, Kocsák Fal, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek
Sáman, Harsner Gyula gyógyszerészek áránál és Vojtek és Walez drogeriáiban.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyisint a város legkifünőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései berek. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 10 fillér korán 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

1406 — **Répássy Pál**

242 TELEFON 242

Villanycsengő

Javitásokat

villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl 2843

Kalmár József
Arad, Salacz-utca 2.

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és huygkőképződmények, nemli szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszöveti vizsgálatokat mérsekelt díjazásért. 288

Több mint 25 év óta elismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

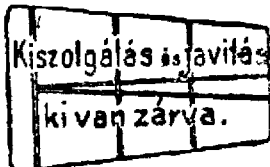
divat, kézmű, rövidaru és fehérmű üzlete a „kék golyóhoz”

Arad, József főherceg ut II. szám (Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak: vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztük, harisnyák, cipők, gyermek-ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyterítők, paplanok, esőernyők, stb. 2852

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Legolcsóbb üzemelő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Költségnélküli vizellátása községek, gyártelepek, gazdaságok, mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak, stb.

Megöntözése

kertek- és parkoknak.

Leccsapolása

tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések minden alkalmazási módra.

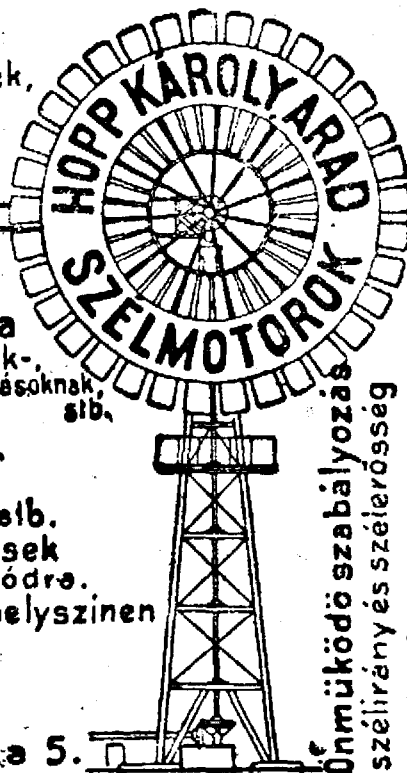
Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája.

ARAD, Széchenyi-utca 5.

2346

A legjobb minőségű bor és csemege faju dus gyökérzetű

szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

2516

POROSZ

és

MAGYAR

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

DIÓ és

KOCZKA

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

2565

Telefon 46.

Ügyes

felső ruha

VARRÓ

ajánlkozik házakhoz helyben és vidékre.

Török Ignác-utca 2. sz.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sűrű és folyócs kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kertli székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szállítására vasosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 1151

Nagy választék sűrűkerítés mintákból természetesen nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a mai naptól kezdődőleg, az eddig **Benkő és Pfeil** cég alatt fennállott

lakatos műhelyt

Andrássy-tér 9. szám alatt

a saját nevem alatt egyedül vezetem tovább.

Elvállalok minden e szakmába vágó mulakatos munkákat, sűrűkerítések készítését, mérleg készítését és javítását, pénzszekrények javítását pontosan és gyorsan a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szíves támogatását. Tisztelettel 259

Benkő József.

Telefon 586. sz.

Alapított 1889. évben.

Várhol László

urt- és női cipész

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

(Minerita-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli idényre beszerkeztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű feyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

Várhol László.

2470

A legcélszerűbb karácsonyi ajándékok nagy raktára!

Linoleum

szőnyegek, mosdó-elők, futók, gummi-szövetek,

Viaszkos-vászon

asztalterítők, asztal-futók, bőrvászon, butorbőrök, kötények

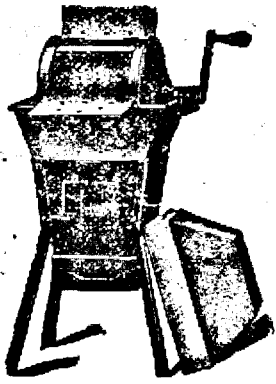
Linoleum-telep

Blum Lipót-nál

Arad, Andrássy-tér 22.

2829 Gummi gyermekjátékok, gummi-fehérműek, férfi, női és gyermek galocsnik dus választékban.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

A legalkalmasabb karácsonyi ajándék!

A John-féle „Teligőz”-mosógép

A jelenkor legtökéletesebb gőzmosógépe!

Időnek, munkának, szappannak, szódának, viznek és tüzelőanyag-
nak 75%-ig járó megtakarítása a kézzel való mosáshoz viszonyítva.

Mosó-, főző-, gőzlési és fertőtlenítési készülék egyben. Legcse-
kélyebb térszükséglet.

== A mosandó darab legnagyobb kimélése. ==

== Kezesség: Kötelezettség nélküli próbaszállítás. ==

Allandó raktár:

P ö h m J á n o s vaskereskedőnél
Arad, Szabadság-tér.

2869

Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

Uzlet:

Andrássy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

Fémáru gyár és játék áruk nagy raktára.

Nagy választék mindennemű

**karácsonyi és újévi ajándékokban,
legújabb mechanikai gyermekjátékok.**

Grammofonok, fonográfok és lemezek nagy választékban, diszmű-
tárgyak fémből megrendelésre készíttetnek.

2908

Laterna magika, kinematográfok, társasjátékok mindennemű gyermek konyhaedények nagy
választékban.

Alkalmi vétel!

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy a GEBHART
TESTVÉREK üveg és porcellán üzletét megvettem és átköltözési nehézségek
folytán az összes raktáron levő árukat, u. m.: üveg, porcellán, lámpa, gáz- és
villanycsillárok, mindenféle disztárgyak, alpacca és alpacca ezüst evőeszköz,
nickel főzőedények, stb. 2790

mélyen leszállított áron árusítom,

miről kérem a nagyérdemű közönséget, hogy meggyőződést szerezzen.

Kiváló tisztelettel

Gebhart Testvérek utóda

RAUCH RAIMUND.

Olcsó árak!

Az üzleti berendezés eladó.

Legideálisabb szer az arcz és
köz bőrnek ápolására az

„AZOR“

mely a legkényesebb követelmé-
nyeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógytárakban és
gyógyáru üzletekben.

Főelárúsító hely: 2901

WOJTEK ÉS WEISZ
gyógyáru nagykereskedő uraknál Aradon.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA
orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Büroók különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-
gyógycipőimet**, melyek meggátolják a láb-
fejlődését, Gyermekknél, ugyazintén felnőtteknél
nagy sikert eredményeznek értem el, amit számos
elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem különböztethető tartos szép
cipőket. B. megrendeléseket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e
szakba vágó munkát a leggyor-
sabbán készít. 682

Megérkeztek a téli divat ujdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Föray-utca sarok, gróf Nádasdy-palota)

2408

Ajánlja dusan felszerelt áru-
raktárát, hol a legszebb és legdivato-
sabb **ingek**, gallérok, kézelők,
nyakkendők, keztüök, zsebkendők,
harisnyák, stb. ujdonságok kapha-
tók. Nagy választék hazai és angol
divat-kalapokban. Nagy választék
fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatujdonság francia és olasz

Illatszert különlegességeiben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Videki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Storm-Slipper Hó-czipő

Ugyeljen a
védjegyre.
Csakis a Boston Rubber Shoe Company Bostonban levő
üzegnek gyártmányai könnyűek, elegánsak és tartósak.
Aradon Weinberger János, Münz I., Meisl és Adler, Guttman és Berger üz-
letben kaphatók.

Főlerakat Ausztria-Magyarország részére: 2793

WELLISCH, FRANKL & Co.
Wien, I., Fleischmarkt 12-14.

Kellemesen hűsítő hajviz

Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képző-
dést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.“

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes
lágyságu lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tablettá.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

458

Arad, Szabadság-tér.

Sok millió előkelő
urhölgy használja

== a világhírű ==

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan
ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőratkák,
pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen.
A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással
beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely
elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Egy okleveles képes-
séggel bíró

Zongora-tanító

elvállal órákat házban
és házon kívül.

Bővebbet Damjanics utca I.
sz., I. emelet, Gartner Már-
kusné. 2681

Eladó

csemege faj alma

u. m.: Batul téli aranypármén,
machancky, panik sárga, belle
fleur, panik, Banet, Törökbalint stb.
fajokban 30 korona, válogatva 40
koronáért szállítok; a szászvárosi
állomásra szállítva, ládába csoma-
golva utánvétel mellett 100 kilo-
gramm rendelésnél 40 kor.

Ugyanitt 5 klgr. postakosarakban
franco elküldve utánvétel mellett
3 koronáért szállít

Fried Eskeles,

Algyógyról.

2684

Legelősebb bevásárlási forrás Karácso-
ny alkalmi ajándékokban!

Uj üzlet!

FISCHER MÓR

Arad, Andrassy-tér 20.,

(Fischer Eliz-palota.)

Dus választékú raktár a
legújabb és legjobb mi-
nőségű porcellán,
üveg, lámpa, képke-
ret, china-czűst és al-
pacca, díztárgyak
és evőeszközökből
és modern díztár-
gyakban.

Menyasszonyi kelengyék.

Alkalmi karácsonyi aján-
dék tárgyak és eredeti
olajfestményekből nagy
raktár. 2875

Karácsonyi ajándékok!

Schukri

element innen

Kolozsvárra.

1 hónap után 2836

BUDAPEST.

FRA TER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA I. SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

2557

DISZMŰMUNKÁK

MONTIROZÁSOK

IRÓMAPPÁK.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Arad és csanádi szabad palotája

UJAJUK A LEGMÓDERNESBŰ
PERREL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZETEINKET,
MOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSŰ

FOGVA A LEGFENYEBB MINŐSÉGŰ
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak kaphatók

ZIMMERMANN IGNÁCZ

ujonnan berendezett Norinbergi, diszmű, férfidivat és játékaru üzletében

ARAD, Szabadság-tér 21. Lengyel Testvérek házában

(a színházzal szemben.)

2572

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvezetésért kerjük a hirdetés stílusát a levelekre kérésre.

Felvezetésért kerjük a hirdetés stílusát a levelekre kérésre.

En rovatban minden szó egyszeri beállításának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 5 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési leveleslapok 30-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elosztó helyein.

A Kinek

ismeretség híján

nézéstársra, nevelőre, fiátevészetre, könyvelőre, segédre, ispaerára, gazdatisztra, kulcsárra, vintzellőre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort, kongorát, bért, grümölcsöt, rabonát, üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

AKI

bérbéadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, telket, kocsi, lovat.

AKI

mindeneket vétel vagy bérbévételei czáljából keresi.

AKI

valamely állást betölteni kíván: legutóbb szabban értesít, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési rovatát használja.

Eladó üzlet és ház!

Székudvar legforgalmasabb helyén levő, vegyeskereskedés, házzal együtt eladó. Értekezhetni a helyszínen. Cim a kiadóban. 2913

Csemegeméz

öt kilós bödönökben 7 koronáért bérmentve kapható Hanzéros Géza gyógyszerésznél, Nagyhalmágyon. 2872

Egy külön bejáratu

csinosan butorozott szoba, előszobával azonnal kiadó. Minorita-palota új épület II. em. 6. 2884

Egy 5 szobás lakás

azonnal kiadó. Thököly Imre-utca 52. (volt Halász-utca.) 2900

Rongált dobozu levélpapírokat

minden elfogadható árban kiárúsít Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad. 361

Fráter Loránd nótáskönyve

két koronáért kapható Kerpel Izab könyvkereskedésében Aradon. Vidékre 2.5 kor. beküldése ellenében. Egész könyvtárak vétele. 1921

Egy jó menetű

szatócs üzlet, dohány és italmérséssel egybekötve, családi okok miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 2808

Magyar, német

felolvasónőnek ajánlkozik intelligens hölgy. Cim. özv. Pollákné, Thököly Imre-utca 5.

Bank-részvénytársaság

tőzsdén jegyzett papírokra az árfolyam teljes értéke erejéig kulánsan nyújt előleget.

Ajánlatok „Lombard 1836” jelige alatt Haasenstein és Voglerhez Budapest. 3860

Permetező javítások elfogadtatnak

M. kir. szabadalmazott

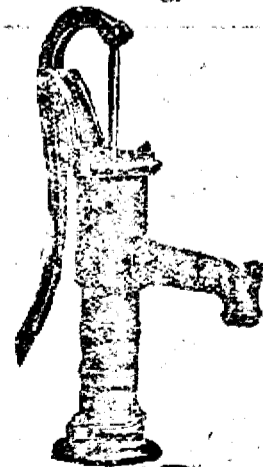
Borszivattyuk

hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyárárakon.

szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak téjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbítottatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bért nem említhetja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi fecskendő

szelvényekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használata nélkül sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) — azaz való országos egységes csövek és a legjobb minőségű belső gummirözt, kendercsövet a legolcsóbb árban.

Kutak

hozzávaló csövekkel felsőbbak és jobbak, mint bármely belső vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

a királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyu készítő. 290 Arad. Rákóczi-utca 27. sz.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

MEGJELENT! MEGJELENT!

KINCSES KALENDÁRIOM AZ 1908. ÉVRE ÁRA: KÖTVE 2 KOR.

A KINCSES KALENDÁRIOM a gyakorlati élet általános útmutatója, A TIZENKETTEDIK ÉV TARTALMÁNAK RÖVID FOGLALATA:

Az év története. — Magyar mitológia. — Fejedelmi családok. — A magyar arisztokrácia. — Nemzetközi jog. — Egy pillantás a másvilágra. — A karnevalok kolostorában. — Az amerikai arisztokrácia és nemesség. — A jövő városa. — A sarkvidékek titka. — Halhatatlanság a természetben. — Villámcsapás. — Az állatok világából. — A jégverés. — Mobszet. — Billard-játék. — A Skandináv Államok. A vatikán es lakói. — A modern szocializmus a külföldön. — A virágos kert. — A hollandi festészet remekei. — Mit tudunk a holdról. — Mindennapi természet-tudomány. — A magyar nemzet aranykönyve. — Pekingtoni Pári sig. — Az ember őstörténete. — Földrajzi és történelmi nevek tára. — Mikor olesó és mikor drága a pénz. — A közhatalom megszülése. — Árpád fejedelm. — Posta-tarifa. — Újságok. — Színházak

A KINCSES KALENDÁRIOM ÁRA: színes borítékba kötve 2 kor.; angol vászonra kötve 3 kor.; francia szatyfűzőbe kötve 4 korona 40 fillér.

A KINCSES KALENDÁRIOM kapható a Budapesti Hírlap könyvkiadóhivatalában és valamennyi hazai könyvesboltban.

23047—1907. khsz.

Hirdetmény.

Czukor László aradi lakosnak Fejse-ú. 24. sz. a. telkén egy falerakó hely felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884: XVII. t.-c. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalásár határidőül folyó évi december hó 21-én d. u. 4 órára kitűzetik, amelyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal ipariügyi osztályánál folyó évi december hó 21-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanott előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtekinthetők, mert amennyiben ilyenek nem említettének s ha köztekintetek gátjának fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni. Arad, 1907. december hó 7.

Greén, h. főkapitány.

36685—1907.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a nagyváradi m. kir. postaigazgatóság f. évi december hó 1-én az Andrassy-tér 5. számú házban lévő Weisz Antónia-féle üzletben Arad 1. elnevezéssel postai gyűjtőhelyet, a Tököly-téren az 1. számú házban pedig Arad 6. elnevezéssel postahivatalt léptetett életbe és egyben a Bocskay-téren működő Arad 3. számú postai gyűjtőhelyet f. évi november hó 30-án véglegesen megszüntette.

Arad szab. kir. város tanácsának 1907. évi december hó 2-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és műlakatos-műhelyünket a Wes-selényi-utca 1. szám alá

áthelyeztük,

ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Építet-vasalások, takaréktűzhelyek és sárkerítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Láng és Mayer.

2848

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János

elsőrendű cipőraktár

Arad-Temesvári.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és butorasztalos műhelyemet

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálósobákat, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 2906

Tisztelettel

Mádai Gyula,

épület és butorasztalos.